

**12. SINIF LİSE ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN DESTEĞİ DÜZEYLERİNİN
FARKLI DEĞİŞKENLER VE SPOR AÇISINDAN İNCELENMESİ
(ERZURUM İL ÖRNEĞİ)**

Fatih Hikmet SEVİM

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı

Doç. Dr. Metin BAYRAM

AĞRI-2019

(Her Hakkı Saklıdır)

TC.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

Fatih Hikmet SEVİM

12. SINIF LİSE ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN DESTEĞİ DÜZEYLERİNİN
FARKLI DEĞİŞKENLER VE SPOR AÇISINDAN İNCELENMESİ
(ERZURUM İL ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ

Doç. Dr. Metin BAYRAM

AĞRI-2019

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Doç. Dr. Metin BAYRAM danışmanlığında, Fatih Hikmet SEVİM tarafından hazırlanan bu çalışma **05.07.2019** tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. **Beden Eğitimi ve Spor** Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :

İmza:

Jüri Üyesi :

İmza:

Jüri Üyesi :

İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine ait olup;

Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../201.. tarih ve / nolu kararı ile onaylanmıştır.

.../.../...

Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ
Enstitü Müdürü

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'ne göre hazırlanan“12. Sınıf Lise Öğrencilerinin Akran Desteği Düzeylerinin Farklı Değişkenler ve Spor Açısından İncelenmesi” adlı tezin kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterildiğini taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım. Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

26/07/2019

Fatih Hikmet SEVİM

ÖN SÖZ

Akran desteği bireyleri yaşamları boyunca etkileyen, olumlu ve olumsuz kazanımların elde edilmesinde önem kazanan bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporun bireylerin zihinsel, ruhsal ve fiziksel gelişimine katkı sunduğu gerçeğinden yola çıkarak akran desteğinin özellikle gençler üzerinde pozitif etkisi önem arz etmektedir. Bu açıdan çalışmamızın bazı sorulara daha net cevap vermemize yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde değerli bilgi ve tecrübeleriyle katkılarda bulunan danışman hocam Doç.Dr. Metin BAYRAM'a ve BESYO Müdürü Prof.Dr. Gökhan BAYRAKTAR'a Enstitü Müdürü Doç.Dr. Alperen KAYSERİLİ'ye çalışmamda, kullandığı her kelimenin hayatıma kattığı önemini ve değerini asla unutmayacağım değerli hocam Dr.Öğrt. Gör.. Murat OZAN'a, kaynak ve yöntem açısından akademik katkıda bulunan değerli hocam Doç.Dr. Eser AĞGÖN'e

Teşekkürün az kalacağı, bu çalışmamın planlanmasında ve yürütülmesinde desteğini esirgemeyen, çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren, bana daha faydalı olabilmek için elinden gelenin fazlasını sunan ve hayatım boyunca değerli bilgilerden faydalanacağım kıymetli ağabeyim Dr.Öğrt. Üyesi İzzet UÇAN'a,

Mücadelemin her evresinde yanımda olup maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen değerli kıymetlilerim ablam Tülay GEGİZEÖĞLU abilerim Abdurahman, Taner ve Muhammet SEVİM'e sevgi, saygı ve hoşgörünün bende anlam bulduğu, bugünlere gelmemde hiçbir zaman dualarını üzerimden eksik etmeyen, destekleriyle ayakta kaldığım değerlerini kelimelerle telaffuz edemediğim bu hayattaki en büyük şansım olan ilk muallimlerim anam ve babam sizlere yürekten teşekkür ediyorum.

Son olarak hayatım boyunca mensubu olmaktan onur ve şeref duyduğum aile mesleğimiz Emniyet Teşkilatına ve Onursal Başkanlığını yürüttüğüm ER-GÜR-DER güreş ailesine sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Fatih Hikmet SEVİM

Ağrı-2019

ÖZET

12. SINIF LİSE ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN DESTEĞİ DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER VE SPOR AÇISINDAN İNCELENMESİ

Fatih Hikmet SEVİM

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Metin BAYRAM

2019,sayfa 64

Jüri:

Doç.Dr. Metin BAYRAM

Dr.Öğr. Üyesi İzzet UÇAN

Dr.Öğr. Bayram Ali SİVAZ

Bu araştırmanın amacı, 2018–2019 eğitim-öğretim yılında Erzurum ilinde öğrenim gören lise öğrencilerinin akran desteği düzeylerinin farklı değişkenler ve spor açısından incelenmesidir. Araştırma Erzurum merkezinde bulunan Anadolu Liselerinde 12. sınıf düzeyinde öğrenim gören 399’ü kadın 602’si erkek olmak üzere toplam 1001 birey üzerinde yürütülmüştür.

Çalışmada; araştırmacı tarafından geliştirilen Öğrenci Tanıtım Formu ve Kuo (2007) tarafından geliştirilen, Türk toplumu için geçerlik ve güvenilirliği Çalışkan ve Çınar (2012) tarafından yapılan Fiziksel Yardım, Akademik Yardım ve Duygusal Yardım alt boyutlarından oluşan Akran Desteği Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi için; SPSS 22.00 paket programı kullanılıp veriler bilgisayara aktarılarak işlenmiştir. Verilerin analizinde özelliklerin belirlenmesinde frekans dağılımı, iki bağımsız değişken ile akran desteği arasındaki farklılaşmayı incelemek için T testi, ikiden fazla değişken ile akran desteği arasındaki farklılaşmayı incelemek için ise Anova Waryans analizi testleri kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki fark $p<0,05$ anlamlılık düzeyi esas alınarak yorumlanmıştır.

Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin spor yapma durumları, spor türü ve haftalık antrenman süreleri ile akran desteği düzeyi arasında anlamlı düzeyde

pozitif yönde farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak sportif aktivitelere katılımın akran desteğini olumlu yönde geliştirdiği gözlenmiştir. Çalışma sonuçları ile ilişkili olarak daha kapsamlı çalışmaların özellikle sportif aktivitelere katılan farklı yaş gruplarına uygulanması öneri olarak sunulabilir.

Anahtar Sözcükler: Akran Desteği, Sportif Aktivite, Lise Öğrencileri

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE PEER SUPPORT LEVELS OF 12th GRADE HIGH SCHOOL STUDENTS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

Fatih Hikmet SEVİM

Thesis Advisor: Assoc. Doç. Dr. Metin BAYRAM

2019, 64 pages

Jury:

Doç.Dr. Metin BAYRAM (Supervisor)

Assistant Prof. Öğretim Üyesi İzzet UÇAN

Assistant Prof. Öğretim Üyesi Bayram Ali SİVAZ

The purpose of this study is to examine peer support levels of high school students, who received education in Erzurum in the 2018-2019 academic year, in terms of sports and different variables. The research was carried out on 1001 individuals, 399 females and 602 males, studying at 12th grade level in Anatolian High Schools located in the center of Erzurum province.

In the study, the student presentation form developed by the researcher and Peer Support Scale consisting of Physical Assistance, Academic Assistance and Emotional Assistance sub-dimensions developed by Kuo (2007) and its validity and reliability for Turkish society measured by Çalışkan and Çınar (2012) were used. For analysis of data, SPSS 22.00 package program was used and the data were processed by transferring to the computer. In the analysis of data, frequency distribution was used to examine the difference between two independent variables and peer support, and ANOVA Analysis of Variance was used to examine the difference between more than two variables and peer support. The difference between the variables was interpreted based on the $p < 0.05$ significance level.

According to the obtained results, it was determined that there was a significant positive difference between the students' fitness status, sports type and weekly training time and peer support level.

As a result, it was observed that participation in sports activities improved

peer support positively. In relation to the results of the study, conducting more comprehensive studies to different age groups, especially those involved in sporting activities, may be presented as a recommendation.

Key Words: Peer Support, Sports Activity, High School Students

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Akran Desteği Ölçeğinden Normallik Dağılım Test Sonuçları	21
Tablo 4.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	22
Tablo 4.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Aile Yapıları Dağılımı	22
Tablo 4.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ebeveynlerin Aylık Gelir Dağılımı ..	22
Tablo 4.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Durumları Dağılımı	23
Tablo 4.6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Türlerine Göre Dağılımı	23
Tablo 4.7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yaşı Türlerine Göre Dağılımı ...	24
Tablo 4.8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Amacına Göre Dağılımı	24
Tablo 4.9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Sürelerine Göre Dağılımı	25
Tablo 4.10. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	25
Tablo 4.11. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Aile Yapıları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları	26
Tablo 4.12. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları	27
Tablo 4.13. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yapma Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları	28
Tablo 4.14. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yapma Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları	29
Tablo 4.15. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yaşı Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları	30

Tablo 4.16. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yapma Amacı Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları.....	31
Tablo 4.17. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Haftalık Antrenman Saati Amacı Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları	32

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş.....	1
1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ	1
1.1.1. Alt problemler.....	1
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI	2
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	2
1.4. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI	2
1.5. SINIRLILIKLAR.....	3
1.6. TANIMLAR.....	3

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE.....	4
2.1. Akran.....	4
2.1.2 Akran Eğitimi	4
2.1.3. Akran Öğretimi	6
2.1.4. Akran Sağlık Eğitimi	7
2.1.5. Akran Özel Dersi	8
2.1.6. Akran Modelciliği.....	9
2.1.7. Akran Danışmanlar	9
2.1.8. Akran Gözetimi.....	9
2.1.9. Akran Değerlendirme	10
2.1.10. Akran Baskısı.....	10

2.1.11. Akran Zorbalığı.....	11
2.1.12. Akran ve Sosyal İlişkiler.....	12
2.1.13. Akran ve Suç.....	14
2.1.14. Akranlarda Güven İlişkisi.....	16
2.1.15. Akran ve Mahalle Baskısı.....	16
2.2. SPOR	17
2.2.1. Sporun Akran Üzerindeki Etkisi.....	18
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
YÖNTEM.....	19
3.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	19
3.2.EVREN VE ÖRNEKLEM.....	19
3.3. VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ.....	19
3.4. VERİLERİN ANALİZİ	20
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	21
BULGULAR ve YORUM.....	21
BEŞİNCİ BÖLÜM	33
TARTIŞMA ve SONUÇ	33
ÖNERİLER	40
KAYNAKLAR	41
EKLER.....	58
EK I: ÖLÇEK FORMU	58
EK II: MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA İZİN BELGESİ	60
ÖZ GEÇMİŞ.....	64

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Akran; bireyler arasında kültürel farklılıkları dikkate alınmaksızın, aynı yaş düzeyinde benzer hedefler doğrultusunda, birbirleri ile sosyal ve psikolojik iletişimdeki kişilerdir. Akran desteğinin, genç neslin birbirlerine sosyal, kültürel, ekonomik ve psikolojik yönlerden katkı vermesinden dolayı önemli olduğu bilinmektedir. Pozitif yönlü akran desteği, var olan veya olabilecek negatif davranışlara karşı etkilidir (Tozoğlu ve ark. 2015).

Akran desteği sadece genç yetişkinlikte değil, hayatın her aşamasında bireyler için önemlidir. İnsanların sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde önemli derecede akran davranışlarından etkilendiği gözlenmektedir. Aile, yetişilen çevrenin yanı sıra akran tutum ve davranışlarının özellikle genç kuşak üzerinde önemli etkiler bıraktığı yapılan bilimsel çalışmalarda karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle çalışmamızın da örneklemini oluşturan lise öğrencilerinin olumlu davranış geliştirmesinde sportif etkinliklere katılımlarının nedenlerinin derinlemesine araştırılması önem arz etmektedir. Akran desteğinin spora bakış açısı ve etkinliklere katılım konusunda akranlarına katkı sağlayacağı ve gençlerin zihinsel, ruhsal ve fiziksel açıdan daha sağlıklı bireyler olarak yetişmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Bu çalışmanın temel problemi liselerde öğrenim gören öğrencilerin akran desteği düzeyleri ile spor yapma durumlarının farklı değişkinler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.1.1. Alt problemler.

1. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile cinsiyetleri arasında bir farklılık var mıdır?
2. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile aile yapıları arasında bir farklılık var mıdır?
3. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile ebeveynlerinin aylık geliri arasında bir farklılık var mıdır?

4. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile sportif aktivite yapma durumları arasında bir farklılık var mıdır?

5. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile yapmakta oldukları spor aktivite türü arasında bir farklılık var mıdır?

6. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile spor yaşları arasında bir farklılık var mıdır?

7. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile spor aktivitesi yapma amaçları arasında bir farklılık var mıdır?

8. Lise öğrencilerinin akran desteği düzeyleri ile haftalık antrenman saati arasında bir farklılık var mıdır?

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

. Bu araştırma ile Erzurum il merkezinde öğrenimlerine devam eden lise öğrencilerinin; cinsiyet, aile yapıları, ebeveynin aylık gelir düzeyleri, sportif aktivite yapma durumları, yapmakta oldukları sportif aktivite türleri, spor yaşları, haftalık sportif aktivite yapma süreleri ve sportif aktiviteyi yapma amaçları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ortaya koymak amaçlanmaktadır.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırmanın önemi; “liselerde öğrenim gören öğrencilerin akran desteği düzeyleri ile spor ve farklı değişkenler açısından” incelenip istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ortaya koymak amaçlanmaktadır.

1.4. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

1. Görüşme sorularının araştırmanın hedeflemiş olduğu bilgileri elde edebilecek geçerliliğe ve güvenilirliğe sahip olduğu,

2. Araştırmaya katılan bireyler, ölçeklerde yer alan soruları samimiyetle ve kendi durumlarını yansıtacak şekilde cevapladıkları,

3. Çalışma örneklemini, evrenini yeterli düzeyde temsil etmektedir.

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma,

1. 2018-2019 eğitim-öğretim yılı ile
2. Erzurum il merkezinde Anadolu Liselerinde öğrenim gören 12. sınıf öğrenciler ile
3. Veri toplamak için kullanılan ölçme araçları ve bu ölçme araçlarına verilen cevaplar ile sınırlıdır.

1.6. TANIMLAR

Akran; sözlük anlamı olarak akran, yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olandır (TDK, 2019).

Akran desteği; aynı yaş grubundaki bireyler tarafından, belirli ilkeler çerçevesinde ortak sorumluluklar üzerine kurulmuş yardım sistemidir (Mead, Hilton ve Curtis, 2001; Dennis, 2003).

Spor; bedeni veya zihni geliştirmek için gerçekleştirilen, belirli kuralları olan, araçlı veya araçsız olarak bireysel veya toplu olarak yapılabilen, boş zaman aktivitesi veya meslek olarak yapılabilen, hem rekabet hem de dayanışmayı içinde barındıran hareketlerdir. (Erkal, 1982; TDK, 2019).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Akran

Sözlük anlam olarak akran, yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olandır (TDK, 2019). Akran, aynı yaş düzeyindeki, sosyal ve psikolojik iletişimdeki bireylerdir (Tozoğlu ve ark. 2015).

2.1.2 Akran Eğitimi

Finn (1981) Akran eğitimini; “profesyonel olarak eğitilmemiş olmasına rağmen, amacı eğitmek olan kişiler tarafından bilgi, düşünce ve davranış paylaşımı” Sciacca (1987) ise “benzer yaş ve konumdaki grup üyeleri tarafından bilgi, değer ve davranışların paylaşılması ve öğretilmesidir.” olarak tanımlanmıştır.

Topping ve Ehly ise; belirli periyotlarda, küçük grup ya da sınıf halindeki bireylerle birlikte resmi olmayan, düzenli eğitim aktivitelerini gerçekleştirmek için insanları eğitmeyi kapsadığını belirtmiştir.

Okul müfredatlarındaki hızlı artış, öğrencilerin demografik yapılarındaki dikkat çekici değişiklikler, eğitici ve öğretici kaynaklarındaki azalış, sınıfındaki tüm öğrencilere yüksek kalitede eğitim sunmak isteyen sorumluluk sahibi eğitimciler için işi daha da zorlaştırdı. Birçok eğitici, öğrencilerinin eğitimsel ve duygusal ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeterli zamanı bulamamaktadır. Eğitimciler bu artan eğitimsel taleplerle başa çıkabilmek için daha etkili stratejiler ararken birçoğu çabucak ulaşabilecekleri potansiyel olarak güçlü bir eğitim kaynağı olan akranlardan yararlanmaktadır. Çocuklar birbirleri için çok güçlü bir eğitimsel kaynak olabilir ve akranların eğitmen yardımcısı olarak sistematik kullanımı, gelecekte eğitimcileri rahat ettirebilecek, günlük eğitimsel sorunların giderilmesinde uygun bir eğitimsel seçenek sunar ve birçok nüfus ve yaş gruplarında çeşitli amaçlar için kullanılabilir. Akran eğitimi son yıllardaki sağlığı geliştirme programlarında önemli derecede popüler olmuştur.

Akran eğitimi genellikle, alıcıların yaşam koşullarını anlayan, inandırıcı akranların hassas bilgileri sunuşunu içerir. Gayri resmi akran eğitimi her zaman gerçekleştirilmektedir. Akran eğitimi programları her öğrenciye eşit katılım olanağı sağlayarak bu kendiliğinden olan ve kaçınılmaz etkileşimden yararlanmaya çalışılmasıdır. Sağlık eğitimi alanında, geleneksel eğitim yöntemleri, bilgi ve davranışlar arasındaki uçurumu kapatmada başarılı olmazken akran eğitimi gibi bazı sağlık eğitim projeleri, bilgiyi arttırmada başarılı olur, fakat mevcut davranışlar üzerinde pek etkili olmadığı görülmektedir. (Finn 1981).

Bazı araştırmacılar davranış ve düşünceleri etkilemede resmi ve resmi olmayan eğitimin birlikte gerekli olduğuna inanır. Akran eğitimi küçük gruplar ya da bireysel olarak; kulüpler, okullar, dinî yerler, iş yerleri, sokak, sığınak ya da gençlerin bir arada olduğu her yerde kullanılabilir. Akran eğitimi, homojen eğitim grupları ile çalışıldığında bilişsel ve davranışsal değişimi aynı anda etkilemek için kullanılabilir. Akranın akademik başarısı, ebeveyn-ergen ilişkisinin kalitesi ve ebeveyn gözetimiyle pozitif yönde ilişkiliyken, ebeveyn-ergen arasındaki çatışmayla negatif yönde ilişkilidir.

Knoester ve arkadaşları (2006) ergenin üniversiteye gitme beklentisi ile akranının üniversiteye gitme beklentisi arasında ilişki olduğunu bulmuşlardır. Hirschfield ve Gasper (2010) eğitimsel amaçları benimsememenin, aile ve akran ilişkilerini etkileyerek suçluluğa neden olabileceğini belirtmişlerdir.

Akranlarla sosyalleşmenin, sorunlu sosyal ilişkilerin, olumsuz olaylara maruz kalmanın, ilişkilerinin dışında, düşük akademik başarının, akran reddinin, olumsuz nitelikteki genetik özelliklerin, dikkat eksikliği ve dürtüsellğin ergenler arasında öfke ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Öfkelenme eğilimi olan çocukların sosyal ilişkilerindeki problemler nedeniyle sapkın akran grubu ile arkadaşlık etmeleri ve problem davranışlara karışmaları daha olasıdır. Eisenberg ve arkadaşları (1994) tarafından yürütülen çalışmada, çocukların öfkeyle başa çıkmak için kullandıkları düşmanca olmayan sözel stratejilerin hem sosyal yeterlikle hem de akran statüsü ile ilişkili olduğu görülmüştür.

2.1.3. Akran Öğretimi

Akran öğretimi, kaliteli bir eğitim ve en etkili öğretim uygulamalarından biri olarak birçok ülkede kullanılmakta ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından desteklenmektedir. Akran öğretimi ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır.

Can'a (2009) göre akran öğretimi, öğretmen olmayan kişilere belirli bir program doğrultusunda onlara benzer ya da farklı yaş akranlarına ders verme ve yardım etme gibi becerileri kapsayan bir eğitim uygulaması fırsatı verilmesi doğrultusunda iki yönlü bazı becerilerin kazanıldığı bir yöntemdir. Diğer bir tanımda akran öğretimi; benzer sosyal grup içinde olan, profesyonel olarak öğretmen olmayan bireylerin birbirlerine öğrenmek ve öğretmek için yardımcı olmaları şeklinde tanımlanmıştır (Ünver ve Akbayrak,2003).Akran öğretimi, akranların diğer akranlarına yardım ettiği en eski uygulamalardan biridir ve yıllardan beri kullanılmaktadır.

Her ne kadar akran öğretimi ülkemizde Köy Enstitülerinde kullanılmış, birleştirilmiş sınıflarda da kullanılmaya devam ediyorsa da ülkemiz koşulları dikkate alındığında, akran öğretiminin yaygın ve sistemli bir şekilde kullanılmadığı dikkat çekmektedir (Güven ve Aydın. 2007).

Bayık'ın (2011) araştırmasında akran öğretime yer veren öğretmen oranının düşük olması dikkat çekmektedir. Yurt içi alan yazın incelendiğinde akran öğretimi ile ilgili yapılan çalışmaların sınırlı alanda ve sayıda olduğu görülmektedir. Akran öğretimi yönteminin kullanıldığı bir araştırmada akran desteği alan öğrencilerin okuduklarını anlamada, akran desteği almayanlara göre daha iyi durumda oldukları görülmüştür.

Akran öğretimi, akıcı okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesi için tam da bu alanda güçlük yaşayan çocuklar için potansiyel olduğunu göstermiştir. Akran öğretimi yönteminin; öğrenciye bilişsel, duygusal ve sosyal yönden birçok kazanımı vardır. Akran öğretimi, öğrencilerin akademik olarak gelişiminin yanında sosyoduygusal becerilerinin (okul durumuna karşı tutum, disiplin ve öz saygı) gelişiminde de etkili olmaktadır. Ayrıca akran öğretimi, öğrencilerin öğretimde daha aktif olmasını ve akranların birbirine model almasını sağlar. Öğrenen akran açısından

kazanımları sıralanan akran öğretiminin öğreten akran açısından da kazanımları olduğu ifade edilmiştir.

Ünver ve Akbayrak'a (2013) göre akran öğretimi sürecinde, öğrenen akranlar ile birlikte öğreten akranların da kazanımları olmaktadır. Öğreten akranların, daha önce öğrendiklerini öğretme/gösterme/tartışma fırsatı elde etmeleri derinlemesine bilgi kazanmalarını sağlamaktadır. Öğreten akranlar, öğreterek öğrenmektedir. Kısaca "Öğretmek iki kere öğrenmektir." Sözü öğreten akranların kazanımlarını daha iyi ifade etmektedir. Akran öğretime katılan öğrenciler arasında bilgi ve beceri yönünden fark olmalıdır. Böylece akran öğretime katılan öğrenciler arasında etkileşim gerçekleşir. Öğrenme bu şekilde bir etkileşim yoluyla bağlar.

Slavin'ee (2012) göre genellikle iki çeşit akran öğretimi modeli uygulanmaktadır. Birinci model öğreten akranın yaşça öğrenen akrandan büyük olması durumunda akran öğretimi, ikincisi ise tüm sınıfı kapsayan aynı yaş grubundaki akranların birbirlerine karşılıklı öğretim sunduğu akran öğretimidir. Aynı yaş grubundaki akranların birbirlerine karşılıklı öğretim sunduğu akran öğretimi de iki farklı şekilde olmaktadır.

2.1.3.1. Karşılıklı Akran Öğretimi (KAÖ) (Reciprocal Peer Tutoring): Öğrencilerin ikisinin de aynı seviyede olması durumudur. KAÖ eşleşmesinde öğrenciler aynı düzeyde çalışabilmekte ve her iki öğrenci öğretmen ve öğrenci rolünü üstlenmektedirler. Bu modelde her iki öğreten ve öğrenen fayda sağlayabilmektedir.

2.1.3.2.Çapraz Akran Öğretimi (ÇAÖ) (Cross-Level Peer Tutoring): Öğrencilerden birinin diğerine göre daha ileri düzeyde olması durumudur. Çapraz akran eşleşmeleri daha çok başarılı öğrenciyle, öğrenme zorluğu çeken öğrenci arasında gerçekleşir. Akademik üstünlüğü olan öğrenci daima öğreten, diğeri ise daima öğrenendir.

2.1.4.Akran Sağlık Eğitimi

Akran sağlık eğitimi, iyi eğitimli ve motive edici genç insanların belli bir süre içinde akranları ile gayri resmi veya düzenlenen eğitim faaliyetleri ile onların bilgi,

tutum, inanç ve beceri geliştirmesini sağlayarak korumayı amaçlayan ve bu sürede kendi sağlıkları için de sorumlu oldukları bir süreç olduğu belirtilmektedir.

İlk akran eğitimi yaklaşımlarından biri, 19. yüzyılda İngiltere’de derslerde öğretmenlere asistanlık eden öğrencileri kapsayan bir yaklaşım ile başlamıştır. Daha çağdaş modellerin ilk örnekleri, 1950’lerin sonlarında Amerika’nın bazı üniversite kampüslerinde akranlarına enflüanza epidemisi ile ilgili bilgi veren ‘öğrenci sağlık yardımcılarıdır. Ayrıca 1971’de Amerika’da bir yerleşke üzerinden, öğrenci liderliğindeki akranlar ile verilen bir cinsel sağlık eğitimi projesi başlangıçta topluma aykırı olarak görülmesine rağmen, akran eğitimcilerin yaydığı cinsel sağlık bilgisi sonunda okul müfredatlarıyla birleştirilmiştir. Daha sonraları 1981’de enjektörle uyuşturucu kullananlar arasında HIV enfeksiyonunun yaygınlığı üzerine olan evrensel kaygılardan yola çıkarak, HIV enfeksiyonunu önlemek için her seferinde ayrı enjektör kullanma olanaklarının yaratılmasıyla akran eğitimi yaklaşımları bağdaştırıldı. HIV ile ilişkili olarak, sonuçlar iyi etkiler verdi. Bu tür metotların özellikle ‘yüksek riskli’ (high-risk) ve ulaşılması zor gruplarla (hayat kadınları, geyler ve enjektörle uyuşturucu kullananlar gibi) ilişkilerde daha uygun olduğu anlaşıldı.

Son yıllarda cinsel sağlık başta olmak üzere birçok sağlık eğitim konusunda akran eğitimi yönteminin etkinliği artan bir şekilde kabul görmüştür. Literatürde akran eğitimi ile ilgili yapılmış araştırmalara baktığımızda akran eğitimi yoğun olarak, sigara içme (Koumi and Tsiantis 2001), doğum kontrolü ve cinsel sağlık, AIDS, alkol ve madde bağımlılığı gibi konulara hitaben kullanılmıştır. Bu çalışmalar ayrıca, diyet ve beslenme güvenlik becerileri, CPR eğitimi, etkili yaşam stili seçimi, kendi kendine meme muayenesi, sözlü İngilizce dil yeterliliği, şiddetin önlenmesi, çete üyeliği, bisiklet kaskı ve kronik/terminal hastalıklarla başa çıkmak gibi problem alanlarında kullanılmıştır.

2.1.5. Akran Özel Dersi

Akran özel dersinde, özel roller üstlenilir; yeri geldiğinde öğrencilerin biri öğretmen, diğerleri de öğrenci gibi davranır.

2.1.6. Akran Modelciliği

Akran modelciliği, istenen eğitim davranışlarının bir veya bir grup akran modelin diğerlerinin onu/onları taklit etmesiyle, öğretilmek istenen davranışların modelden taklit yoluyla öğrenilmesini içerir. Akran modelciliği, yetişkinleri örnek almaktan çok, istenen beceri kazandırılmış akran model ve taklitçi arasında güçlü etkileşimle öğrenimi tanımlar. Başkalarını incelemek gözlemciye, yetenekli performansın unsurlarını, performansı gerçekleştirenin fark edemeyeceği bir açıklıkla izlemek için zaman ve meydan verir. Başkalarının nasıl yaptığını gözlemlemek, benzetme ve kıyaslama yaparak kendinin nasıl yaptığı bilincini artırır. Yeteneklerine inanmayan akranların bile bir şeyler başarabileceğini gösterebilir.

2.1.7. Akran Danışmanlar

Akran danışmanlar; benzer gruptan olan, profesyonel öğretmen olmayan, genel problemleri ortaya çıkarmaya yardımcı olan ve dinleyerek çözümleri belirleyen, geri bildirim yapan, özetleyen ve olumlu, destekleyici, aynı yaş grubunda olan insanlardır. Bire bir ya da grup içinde danışmanlık olabilir. Akran danışmanlar, akranlarına onların düşünce ve duygularını anlamalarını sağlama, yaşadıkları sorunun çözümüne yönelik alternatifleri açığa çıkarma, onlara destekleyici bir ilişki sunma ve onların kendi çözümlerini bulmalarını kolaylaştırma amacıyla yardımcı olmaya çalışmaktadır.

Farklı yaşlar arasındadır, daha tecrübeli bir kişinin daha az deneyimli kişiye yardım etmesi ve rehberlik sağlaması amacı ile kullanılır, dezavantajlı gruplar üzerine hedeflenmiştir. Akran danışmanlığı iki kişi arasında paylaşım fırsatı sağlayarak destekleyici ilişkileri artırmayı hedefler. Akran Danışmanlığı farkı farklı yaş grubunda olmasıdır.

2.1.8. Akran Gözetimi

Akran gözetiminin tanımı; gruptaki diğer kişiler tarafından eğitim sürecindeki kişinin davranışlarının uygunluğunun ve etkililiğinin incelenmesi ve kontrol edilmesidir. Akran gözetimiyle sağlanan geri bildirim, hareketlerini düzenlemesi için

öğrenciye olanak sağlar. Ayrıca, akranları tarafından davranışlarının kontrol edilmesi, kendi etkinlik davranışlarına karşı hassaslaştırır.

2.1.9. Akran Değerlendirme

Akran değerlendirme öğrencilerin, yaşlılarının çalışmalarını yorumlayarak bu çalışmaların niteliği hakkında çeşitli kararlara varmalarını sağlayan bir süreçtir (Temizkan 2009). Akran değerlendirmesinin kısa bir tanımı şöyledir: Akranların gruptaki diğer kişilerin eğitiminin ürün ve sonuçlarını, biçimlendirici ve niteleyici bir şekilde değerlendirmesidir.

Akran değerlendirmeyi uygulama amaçları; öğrencilerin öğrendikleri konuları test etmelerine ve bu konular hakkında eleştirel düşünmelerine yardımcı olmak, akranlarının çalışmaları hakkında geri bildirim vermelerini sağlamaktır. Akran değerlendirmesinden elde edilen geri bildirim biçimlendirici olması amaçlanmıştır (öğrenciye performansını artırmak için olanak sağlamak gibi). Öğretmen değerlendirmesinden daha sık ve çabuk yapılabilir.

2.1.10. Akran Baskısı

Akranlarının duygularını yetişkinlerden daha iyi anladığına inanırlar ve sonuçta akran gruplarıyla daha fazla vakit geçirmeye başlarlar. Kendilerini o grubun bir parçası olarak görmeye başlarlar. Grubun aldığı kararları uygular ve diğer üyelere benzemeye çalışırlar. Akran, özellikle ergenlik döneminde kişiyi olumsuz yönde etkileyebileceği gibi; düzenli fizik egzersiz yapma, yeterli ve dengeli beslenme alışkanlıklarının kazanılması vb. gibi olumlu davranışlar kazanılması konusunda da katkı sağlayabilir.

Santor ve arkadaşları (2000) ise, akran baskısını bireyin sahip olduğu yaş gruplarının aktivitelerinde bir şeyi yapmak için bireye ısrar etmesi ve cesaretlendirmesi olarak tanımlamaktadır.

Akran baskısı bireye yaşlıları tarafından düşünce, duygu ve davranışlarını etkilemek amacıyla yapılan zorlama olarak tanımlanmaktadır.

Araştırmacılara göre olumlu akran baskısının müzik, spor gibi etkinliklere ve toplumsal yardım faaliyetlerine katılmada, ders veya ders dışı etkinliklere katılmada ergenleri cesaretlendirici etkisi olabilir. Akran baskısı sonucu ergenler, birçok istenmeyen davranışlar gösterebilir. Yapılan birçok -özellikle madde, sigara, alkol kullanımı ve korunmasız cinsel ilişki- konusunda ergenlerin, akranlarının etkisi altında kaldıklarını göstermektedir.

Bazı araştırmalar, sigara içme ile akran baskısı arasında ilişki olduğunu ortaya koyarken sigara içmenin en önemli nedeni olarak akran baskısını görmektedir. Akranlar ergenlerin sigara içme, tütün çiğneme, alkol kullanma, esrar kullanma ve cinsel ilişkide bulunma gibi farklı riskli davranışlarda bulunmalarına neden olmaktadır.

May, Nichols ve Eltzroth (1999), risk alma davranışında akran baskısının etkili olduğunu ancak cinsiyet, ırk ve sosyal sınıfın anlamlı bir etkisi olmadığını belirtirken, Gullone ve Moore (2000) risk alma davranışlarının ve şiddetin cinsiyetle ilişkisinde aynı yaş grubunda bulunan ergenlerden erkeklerin kızlara göre daha fazla bu davranışları sergilediğini ifade etmiştir. Ergenlerde sorunlu davranışların sıklığını incelemek için yaptıkları araştırmada saldırganlığa yönelik tutumlar ve uyuşturucu kullanımı ile akran baskısı arasında pozitif bir ilişki olduğu belirtilmiştir.

2.1.11. Akran Zorbalığı

Zorbalıkla ilgili ilk tanımlamayı 1973'te İsveçli bir hekim olan Heinemann yapmıştır. Heinemann çalışmalarına okul bahçesindeki çocukları gözlemleyerek başlamıştır. Türkiye'de yapılan çalışmalar incelendiğinde ise Pişkin'in (2002) zorbalığı "Bir ya da birden fazla öğrencinin kendilerinden daha güçsüz öğrencileri kasıtlı ve sürekli olarak rahatsız etmesiyle sonuçlanan ve kurbanın kendisini koruyamayacak durumda olduğu bir saldırganlık türü" olarak tanımladığı görülmektedir.

Güvenir (2004) ise, zorbalıktan "akran istismarı" olarak bahsetmektedir. Pişkin (2002) zorbalık teriminin hukuksal bir kavram olmaktan çok eğitim terimi olarak ele alındığını belirtmektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde çalışmaların daha çok

eğitim alanında yapıldığı gözlenmektedir. Son yıllarda en çok kabul gören tanım ise, Olweus'un (2005) yaptığı tanımdır. Buna göre; "Bir öğrenci bir veya birden fazla öğrencinin olumsuz hareketlerine tekrarlı olarak ve bir defadan fazla maruz kalıyorsa zorbalığa maruz kalmış veya kurban olmuştur." Olweusun (2005) en son yaptığı tanım da dikkate alınarak söylenebilir ki bir davranışın zorbalık olarak tanımlanabilmesi için üç ölçütü karşılaması gerekmektedir.

Bunlar;

- (1) Davranış, saldırganca ve zarar vermek amacıyla yapılıyor olmalıdır.
- (2) Tekrar tekrar ve birden fazla olmalıdır.
- (3) Zorbalığa katılan kişiler arasında güç dengesizliği bulunmalıdır.

Akran Öğretimini geliştiren Mazur (1997) ne de bu konuda deneysel çalışma yapan diğer araştırmacılar Akran Öğretiminin işbirlikçi öğrenmenin bir alt tekniği olduğunu belirtmişlerdir. Arkadaşı olmayan çocuklar, değerli sosyal deneyimleri yaşamaktan yoksun kalmaktadırlar.

2.1.12. Akran ve Sosyal İlişkiler

Aynı yaş, gelişim ya da olgunluk düzeyinde olan, benzer yaşam tarzı ve sosyal alanı paylaşan kişilerin, karşılıklılık ve devamlılık gösteren etkileşimlerin bütününe akran ilişkileri denilmektedir (Gülay, 2009).

Ergenler için birçok anlam ifade eden akran ilişkileri, sosyal destek ve deneyim açısından önemlidir. Akran ilişkileri yetişkinlik döneminde dünya görüşünün şekillenmesinde de etkili olabilmektedirler (Bayhan ve Işıtan, 2010).

Yapılan araştırmalar, ergenlik boyunca yakın ve destekleyici arkadaşlıkların, sağlıklı psikososyal uyumu desteklediğini, benlik saygısının gelişiminde önemli rol oynadıklarını; bu durumun ise stresle başa çıkmada yardımcı olduğunu göstermektedir. Ergenin akademik yönelimli akranlarla birlikte olması, problem davranışlarında önemli azalma sağlamaktadır.

Vandell ve Hembree (1994) ergenin sahip olduğu arkadaş sayısının, sosyal-duygusal ve akademik uyumuyla pozitif yönde ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Zayıf akran ilişkilerine sahip olan izole çocukların ise anti sosyal akranlara yönelmeleri daha olasıdır.

Mc Namara Barry ve Wentzel (2006) yaptıkları çalışmada arkadaşın olumlu sosyal davranışlarının ergenin olumlu sosyal davranışı ile pozitif yönde ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Ergenin saldırganlık gibi akranlarına karşı düşmanca davranışlar göstermesi durumunda, bu davranışları ergenin akran grubu içinde onaylanmamakta, bu durum ise zaman içinde ergenin bu tür davranışlarında azalma sağlamaktadır.

Akran ilişkileri, yetişkinlerle ilişkilere göre sosyallik ve engellenmeye tolerans gibi akran grubunda kullanılan sosyal becerilerin gelişimi için daha yardımcıdır. Lansford ve arkadaşları (2003) çalışmalarında olumlu olmayan anne baba davranışlarını ve eylemlerini incelemişler; ergenin aile ve akran arasında çatışma yaşadığında, ebeveynlerinin olumlu sosyal davranışlarından ziyade, akranlarının davranışlarını izlemelerinin olasılığının yüksek olduklarını belirtmişlerdir.

Ergenin alkol ve madde kullanmasında, güçlü bir akran etkisinin bulunduğu çok sayıda çalışma ile gösterilmiştir. Ergenin arkadaşlarının, madde kullanımını onaylaması durumunda, ergenin madde kullanması daha olası olmaktadır. Madde kullanımının yanı sıra sapkın akranlarla birlikte olma, ergenin problem davranışlarında da belirleyici rol oynamaktadır.

Dürtüsel çocuklar, diğer akranlarına göre daha zayıf akran ilişkilerine sahiptirler ve akranları tarafından reddedilmektedirler. Bu çocukların sosyal ilişkilerinde, dikkatsiz ve aşırı tepkisel davranışları, ev, okul ve akran grubu gibi sosyal bağlamlarda sorun yaşama risklerini arttırmaktadır. Asher, Parker ve Walker (1998) başarılı akran ilişkilerinde anlaşmazlığı yönetmede ve çatışmayı çözmede, haz almayı erteleme yeteneğinin, sosyal bakış açısı alabilmenin, engellenme toleransının, sosyal problem çözme becerilerinin ve duyguların gösterilmesine ilişkin kurallar konusundaki bilginin oldukça önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Galambos ve Maggs (1991) zayıf dürtü kontrolünün, sapkın özellikler gösteren akranlara sahip olmayla ilişkili olduğunu belirlemişlerdir. Bu kapsamda kriminoloji uzmanları ve psikologlar, toplumsal kurumlarla bağın olmaması, sapkın akran grubuna katılma, düşük zekâ, madde ve silahlara kolay ulaşabilme, genetik eğilim, mizaç, nörolojik ve biyolojik faktörler, aile tarihçesi gibi suçun nedenlerine ilişkin pek çok açıklama ileri sürmüşlerdir.

Yapılan bu araştırmada, ergen suçluluğu ile olumlu sosyal ve problem davranışların İncelenmesinde aile, akran, okul ve mahalle gibi sosyal ekolojilerin yanı sıra, suç ve problem davranışlarla ilişkileri tutarlı biçimde ortaya konmuş bireysel değişkenlerin rolü bir arada ele alınmaktadır. Birçok araştırmanın bulgusu ailenin, suça karışmada oldukça öne çıkan bir faktör olduğunu göstermektedir.

Ebeveynin ergeni izlemesi, nerede, kimlerle birlikte olduğu konusunda bilgi sahibi olması ve ebeveynle ergen arasında güvene dayalı bir ilişki bulunması, suç içeren faaliyetlere karışmayı ve sapkın akranlarla birlikte olmayı engellemede önemli bir rol oynamaktadır.

Barnes ve ark., 2006; akranlar, güven, sosyal destek ve yakınlık sağlamanın olumlu sosyal davranışları güçlendirmenin yanı sıra problem davranışlara da neden olabilmektedirler. Hem problem davranışlar hem de olumlu sosyal davranışlar açısından ergen ve akran grubu arasında benzerlikler bulunmaktadır.

2.1.13. Akran ve Suç

Sapkın akranlara sahip olma, ergenin kural bozucu, saldırgan, antisosyal ve suç davranışları ile pozitif yönde ilişkilidir. Sapkın akranlarla devam eden ilişkiler, bu tür davranışların sürdürölmesini ve arttırılmasını kolaylaştırmaktadır. Gençlerin işledikleri suçlar göz önüne alındığında suçun birden fazla ya da grup halinde işlendiği görölmemektedir. Ergenin sapkın akranlarının yanı sıra sapkın olmayan akranlara sahip olması, daha düşük oranda suçluluk göstermesini sağlamaktadır.

Ebeveynle geçirilen zaman, problem davranışlara karış koruyucu bir rol oynarken, akranlarla geçirilen zaman, problem davranışlar için risk unsuru oluştırmaktadır. Sapkın akranların, anti sosyal davranışları olumlu olarak pekiştirmelerinin ya da sapkın davranışlara uyum göstermeleri için baskı yapmalarının, suçluluğu güçlendirmesi olasıdır. Suçlu ergenlerin denetim olmadan uzun süre birlikte gezmeleri ise aralarındaki ilişkiyi daha da güçlendirebilmektedir.

Delikara (2001) 14-17 yaşları arasındaki ergenlerle yaptığı çalışmada, Erkeklerin, kızlara göre sapkın davranışları olan arkadaşlarıyla daha fazla zaman geçirdiklerini belirtmiştir. Sapkın akranlarla birlikte olan ergenlerin, aynı zamanda daha fazla okul problemleri ve depresyon yaşadıkları gösterilmiştir. Sapkın akranlara

sahip olan gençlerin işe gitmemeleri ya da maddenin etkisi altındayken işe gitmeleri oldukça olası olabilmektedir. Fergusson, Lynskey ve Horwood (1997), orta ergenlik döneminde sapkın akranlarla birlikte olma ile ergenlik döneminin sonunda işsiz olmanın ilişkili olduğunu belirtmişlerdir.

Akran suçluluğu ve bireysel suçluluk arasındaki nedensellik ile ilgili olarak literatürde iki farklı görüş bulunmaktadır. Birincisi, yıkıcı (disruptive) çocuklar, sapkın akran gruplarını seçmektedirler. İkincisi, sapkın akranlarla etkileşim suçluluğa neden olmaktadır. Giordano, Cernkovich ve Pugh (1986) ise daha dinamik bir bakış açısıyla, tek yönlü bir etki yerine, ergenler ve arkadaşları arasındaki anti sosyal değerlerin karşılıklı olarak desteklendiği bir örüntü ileri sürmüşlerdir.

Ergenlerin neden sapkın özellikler gösteren akranlarla arkadaşlık etmeyi tercih ettikleri incelendiğinde ise ergenlerin yaşadıkları stresli olayların olumsuz etkileriyle başa çıkmak için sapkın akranlarla birlikte olmaları yapılan çalışmalarda ortaya konmakla birlikte, ergenlerin, diğer akranlardan gelen tehdit ve gözdağı gibi bazı stres kaynaklarına maruz kaldıklarında, kendilerini korumak amacıyla bir çeteye katılma yoluyla sapkın akranlarla birlikte olmaları da olasıdır.

Diğer taraftan anti sosyal ve saldırgan davranışları nedeniyle akran grubunun büyük çoğunluğu tarafından reddedilen çocuklar, sapkın akranlara yönelerek bu grubun bir üyesi olmayı tercih edebilmektedirler.

Brendgen ve arkadaşları (2000) sapkın akranlarla birlikte olan ergenlerin, arkadaşı olmayan ergenlere göre daha az yalnızlık duygusu yaşadıklarını; arkadaşları, onları sosyal izolasyondan ve yalnızlık duygusundan koruduğu için, bu akranlarla ilişkileri nedeniyle yaşadıkları olumsuz yaşantılara rağmen, sapkın akranlarla birlikte olmalarının ya da olmaya devam etmelerinin bununla açıklanabileceğini ileri sürmüşlerdir. Ebeveynlerinden yüksek oranda yasaklama gören ergenlerin, yüksek oranda madde kullanan arkadaşlarla birlikte olduklarını belirtmiştir. Jaccard ve arkadaşları (2005) ise ergenin annesi ile ilişkisinden memnuniyet derecesi ile arkadaşlarının alkollü içki kullanmaları arasında negatif yönde bir ilişki bulunduğunu ve akran etkisinin özellikle ergenin annesiyle ilişkisi problemli olduğunda daha fazla olduğunu belirtmişlerdir.

2.1.14. Akranlarda Güven İlişkisi

Akranlar birbirlerini etkiledikleri için genellikle daha benzerlerdir ve benzer olmada aralarındaki etki düzeyini arttırmaktadır. Aynı zamanda ergenler arasında arkadaşlığın süresi arttıkça akranın etki gücü de artmaktadır. Laird, Pettit, Dodge ve Bates (1999) ise 12-13 yaşları arasında ergenlerle yaptıkları çalışmada, akranlarıyla yüksek kalitede ilişkiye sahip olan ergenlerin, düşük kalitede ilişkiye sahip olan ergenlere göre, akranlarıyla hem daha benzer hem de daha fazla oranda antisosyal davranışlar gösterdiklerini belirtmişlerdir. Akran ve kişiler arası ilişkilerdeki güven duygusunun; daha yüksek sosyal statüyle ve daha düşük oranda yalnızlığa, pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Akran ve kişiler arası ilişkilerdeki güven duygusunun; sosyal olarak sorumlu davranışlar ve etkili problem çözme becerileriyle pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Akran ve kişiler arası ilişkilerdeki güven duygusunun; daha gelişmiş sosyal becerilerle, pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Akran ve kişiler arası ilişkilerdeki güven duygusunun; daha yüksek benlik saygısı, yaşam doyumu ve iyilik haliyle, pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Akran ve kişiler arası ilişkilerdeki güven duygusunun; daha düşük oranda düşmanlık ve depresyonla pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Akran ve kişiler arası ilişkilerdeki güven duygusunun; akademik başarıyla pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Ladd ve Trop-Gordon (2003) ise akranlara güven duymamanın, yalnızlık ve sosyal yabancılaşmaya neden olduğunu belirtmişlerdir.

Rotenberg ark. (2005), akranlara duyulan düşük oranda güven kadar yüksek oranda güvenin de çocukların psiko-sosyal gelişimini olumsuz etkilediğini ortaya koymuşlardır.

Dezavantajlı mahalleler, ergenin ve akranının alkol kullanımıyla ilişkilidir.

2.1.15. Akran ve Mahalle Baskısı

Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı mahallelerde yaşayan çocuklar, daha fazla alım gücünün olduğu mahallelerde yaşayan çocuklara göre daha yüksek düzeyde

duygusal ve davranışsal problemlere sahiptirler, akademik başarıları daha düşüktür ve daha fazla oranda akran reddi yaşamaktadırlar.

Alım gücü daha yüksek ailelerin oluşturduğu mahallelerle karşılaştırıldığında, dezavantajlı mahallelerde, sapkın akran gruplarıyla birlikte olma daha yaygındır. Haynie ve arkadaşları (2006) şiddet davranışları bulunan akranlarla arkadaşlık etmenin, dezavantajlı mahalle koşulları ile ergenin şiddet davranışı arasındaki ilişkide aracı rol oynadığını bulmuşlardır.

Brody ve arkadaşları (2001) dezavantajlı toplumsal koşulların, 10-12 yaşındaki çocukların, sapkın akranlarla arkadaşlık etmeleriyle yüksek düzeyde ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan diğer araştırmalarda da ergenin sapkın akran gruplarıyla birlikte olması, düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip mahallede yaşama ve problem davranış arasındaki ilişkiler tutarlı olarak ortaya konmuştur.

Yaşanılan çevrenin ekonomik olarak dezavantajlı olması gibi yapısal özelliklerinin yanı sıra güvenlik, sosyal kontrol ve bağlılık, sapkın akranların ve suç çetelerinin varlığı veya olumlu davranış modellerinin bulunmaması gibi sosyal özellikleri de anti sosyal davranış örüntülerinin gelişimiyle ve suçlulukla ilişkilidir.

Mahallede güvenliğin yetersiz olması ve mahallenin tehlikeli bir yer olarak görülmesi ve suçluluğun olması, davranım bozukluğu, karşıt olma bozukluğu, sapkın akranlara sahip olma ve zaman içinde problem davranışlardaki artışla ilişkilidir. Yapılan çalışmalarda da kolektif etkililiğin, hem suçluluğu hem de ergenlerin sapkın akranlarla birlikte olma olasılığını azalttığı ve mahallede yaşayan çocukların ruh sağlığını olumlu yönde etkilediği ortaya konmuştur.

2.2. SPOR

Spor, kişinin bedensel ve ruhsal sağlığının koruma, kurallar çerçevesinde rekabet içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve galip gelme ve gerçek anlamda başarı gücünün maksimum seviyede olmasını sağlamak için bireysel çabaların yoğun bir şekilde gösterildiği faaliyetlerdir (Aracı 1999).

Spor, kişinin fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimine katkı sağlayan, bireyin yaşına ve sahip olduğu kapasitesine dayanarak maksimum güce ulaşması için yürütülen faaliyetlerin bütünüdür. Spor yapanlar açısından rekabete dayalı, kazanma arzusunun ön plana çıktığı, fiziksel, bilişsel ve teknik özellikleri gerektiren bir olgu

iken; izleyenler açısından ise heyecan ve estetik duygusu kazandıran bir süreçtir. Bütünlük içerisinde psikoloji, sosyoloji, fizyoloji, biyoloji ve anatomi bilim dallarının desteğiyle gelişim gösteren, sürdürülebilir bir bilimsel olgudur (İnal 1998).

Spor, birbirinden farklı olan ve çok yönlü değişik anlamlar içeren bir olgudur. Spora yönelmede kişinin amacı, sağlığını koruma, boş zamanını değerlendirme, güzel vakit geçirme, maddi kazanç elde etme ve sosyal çevre edinme gibi çok geniş bir yelpazeye dayanmaktadır (İkizler 2000).

2.2.1. Sporun Akran Üzerindeki Etkisi

Spor, bireyin kendi dar dünyasından kurtularak başka ortamlarda, başka kişilerden, inançlardan, düşüncelerden insanlar ile diyalog içinde bulunmasını, onlardan etkilenmesini ve onları etkilemesini sağlamaktadır. Bu yönü ile sporun, yeni dostluklar kurulmasına, pekiştirilmesine ve sosyal kaynaşmaya destek sağladığı söylenebilir. (Çaha, 1999). Sporun gücü, onun bir sosyalleştirme aracı olmasıyla ve insanları birleştirici rolünü yerine getirmesi ile ölçülür. Spor, çok çalışmayı, fedakârlığı, hakkaniyeti, sadakati, sorumluluğu, güvenilirliği hoşgörüyü ve kendine disiplin altına almayı kapsayan birçok sosyal değer oluşmasına ve sürekli hale gelmesine yardımcı olur (Küçük ve Koç, 2004)

Sporun bireyler ve toplumlar üzerinde ruhsal-toplumsal etkileri vardır. Bu etkiler; sevmeyi, hakkını aramayı ve hak yememeyi, paylaşmayı, yarışmayı, kurallara uymayı, kazanma ve kaybetmeyi kabullenmeyi, ilkel dürtülerin toplumun kabul ettiği biçimlerde anlatım bulmasını, yeni toplumsal ortamlara katılmayı, yeni arkadaşlar edinmeyi, haz duymayı kapsar. Haz alma hem spor yapanlarda hem de izleyicilerde görülür. (Doğan, 2004)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır.

3.2.EVREN VE ÖRNEKLEM

Çalışmanın evrenini 2018–2019 eğitim-öğretim yılında Erzurum ilinde öğrenim gören 12. sınıf lise öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, Erzurum merkezinde bulunan Anadolu Liselerinde öğrenim gören 399’ü kadın 602’si erkek olmak üzere toplam 1001 örnek birey oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini belirlemede uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

3.3. VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Öğrenci Tanıtım Formu ve Akran Desteği Ölçeği kullanıldı. Öğrenci Tanıtım Formu: Cinsiyet, Aile Yapısı, Aile Gelir Düzeyi, Spor Yapma Durumu, Spor Yapma Türü, Spor Yaşı, Spor Yapma Amacı ve Haftada Kaç Saat Spor Yapıyorsunuz sorgulandı.

Akran Desteği Ölçeği: Akran Desteği Ölçeği; Kuo (2007) tarafından geliştirilmiş olup Türk toplumu için geçerlik ve güvenilirliği yapılmıştır. Ölçeğin tez çalışmasında kullanılabilmesi için yazarlardan izin alındı.

Akran Destek Ölçeği; 17 maddeden oluşmuş olup fiziksel yardım, akademik yardım ve duygusal yardım olmak üzere üç alt boyutu bulunmaktadır. (Ek 2). Tüm maddeler olumlu olup derecelendirmesi 4’ lü likert şeklindedir. En düşük toplam ölçek puanı 17, en yüksek toplam ölçek puanı ise 68’ dir

Ölçek alt boyut maddeleri;

- Fiziksel Yardım alt boyutu maddeleri 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13’ dür. (Puan aralığı 9-36).
- Akademik Yardım alt boyutu maddeleri 8, 9, 10, 17’ dir. (Puan aralığı 4-16).

- Duygusal Yardım alt boyutu maddeleri 11, 14, 15, 16' dır. (Puan aralığı 4-16).

Fiziksel Yardım, sınıf arkadaşlarının yaşadıkları problemleri fark etmeleri, birbirlerine yardım ve önerilerde bulunmalarıdır. Aralarında bir problem yaşandığında grubun dışında bırakmak yerine problemin çözümüne yönelik yapıcı davranışlar sergileyebilme kabiliyetidir. Akademik Yardım, sınıf arkadaşlarının birbirleriyle akademik bilgilerini paylaşmalarıdır. Performansını artırmak isteyenler birbirleriyle akademik bilgilerini paylaşırlar. Duygusal Yardım, sınıf arkadaşlarının birbirlerini dinlemeleri, paylaşımları ve birbirlerine destek olmalarıdır. Akran grubu için dostluğun önemini de belirtir.

Veriler; Öğrenci Tanıtım Formu ve Akran Desteği Ölçeği ile öğrencilerle yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak araştırmacı tarafından toplandı.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada, ölçekler aracılığı ile elde edilen verilerin analiz edilebilmesi için önce verilerin işlenmesiyle ilgili çalışmalar yapılmıştır. Bunun için öncelikle, liselerde öğrenim göreni öğrencilerin doldurduğu ölçekler detaylı bir şekilde kontrol edilmiştir. Eksik ya da yanlış doldurulan anketler değerlendirmeye alınmamıştır. Daha sonra araştırmaya uygun olan anketler, bilgisayara aktarılıp verilerin analizinde değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Verilerin analizi için; SPSS 22.00 paket programı vasıtasıyla veriler bilgisayara aktarılıp işlenmiştir. Verilerin analiz edilmesinde tanımlayıcı analiz teknikleri kullanılmıştır. Bunlar; frekans, aritmetik ortalama, standart hata, standart sapma ve yüzdelik dağılımdır. İki farklı bağımsız değişkenler ile akran desteği düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için Bağımsız-Tek Örnek T Testi ve ikiden fazla farklı değişken ile akran desteği arasındaki ilişkiyi belirlemek için Tek-Yön Anova testi yapılarak sonuçlar P:0,05 önem düzeyine göre değerlendirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Akran Desteği Ölçeğinden Normallik Dağılım Test Sonuçları

	Fiziksek Yardım	Akademik Yardım	Duygusal Yardım
N	1001	1001	1001
Mean	21,576	9,568	10,272
Median	21,000	10,000	10,000
Std. Deviation	6,512	3,112	3,209
Skewness	,123	,062	-,072
Std. Error of Skewness	,077	,077	,077
Kurtosis	-,587	-,654	-,765
Std. Error of Kurtosis	,154	,154	,154
Minimum	9,00	4,00	4,00
Maximum	36,00	16,00	16,00

Normallik dağılım test sonuçları incelendiğinde Akran Desteği Fiziksel Yardım alt boyutu Skewness değeri (çarpıklık) ,123 ve Kurtosis değeri (basıklık) ,587, akademik yardım alt boyutu Skewness değeri (çarpıklık) ,062 ve Kurtosis değeri (basıklık) -,654 ve duygusal yardım alt boyutu Skewness değeri (çarpıklık) -,072 ve Kurtosis değeri (basıklık) -,765 olduğu tespit edilmiştir. Akran Desteği ölçeğinin alt boyutlarının Skewness ve Kurtosis değerlerinin +1,96 ve -1,96 Aralığında olduğu tespit edilmiş ve çıkan bu istatistiksel analiz sonuçları verilerin normal dağılım gösterdiğini ve parametrik testler uygulanması gerektiğini göstermektedir.

Tablo 4.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Erkek	602	60,1
Kadın	399	39,9
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde 399'ü kadın 602'si erkek öğrencidir.

Tablo 4.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Aile Yapıları Dağılımı

Aile Yapısı	N	%
Çekirdek	766	76,5
Geniş	219	21,9
Parçalanmış	16	1,6
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin aile yapıları dağılımları incelendiğinde ağırlıklı olarak 766 öğrencinin çekirdek aile yapısında oldukları, 219 öğrencinin geniş aile ve 16 öğrencinin ise parçalanmış aile yapısında oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 4.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ebeveynlerin Aylık Gelir Dağılımı

Gelir Düzeyi	N	%
1000 TL Ve Altı	191	19,1
1001-2500 TL Arası	456	45,6
2501-4000 TL Arası	274	27,4
4001 TL Ve Üzeri	80	8,0
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin ebeveynlerin aylık gelir dağılımı incelendiğinde ağırlıklı olarak 191 öğrencinin 1000 TL ve altı, 456 öğrencinin 1001 TL-2500 TL arası, 274 öğrencinin 2501 TL- 4000 TL arası ve 80 öğrencinin de 4001 TL ve üzeri gelir düzeyinde oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 4.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Durumları Dağılımı

Spor Yapma Durumu	N	%
Evet	590	58,9
Hayır	411	41,1
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yapma durumları dağılımı incelendiğinde ağırlıklı olarak 590 öğrencinin spor yaptığı, 411 öğrencinin spor yapmadığı dağılımda tespit edilmiştir.

Tablo 4.6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Türlerine Göre Dağılımı

Spor Türü	N	%
Takım Spor	195	19,5
Bireysel Spor	300	30,0
Her ikisi de	95	9,5
Spor Yapmıyorum	411	41,1
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yapma türü dağılımları incelendiğinde ağırlıklı olarak 300 öğrencinin bireysel spor, 195 öğrencinin takım sporu ve 95 öğrencinin de her iki sporu yaptığı dağılımda tespit edilmiştir.

Tablo 4.7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yaşı Türlerine Göre Dağılımı

Spor Yaşı	N	%
6 ay ve 1 yıl arası	146	14,6
2-4 Yıl Arası	209	20,9
5 Yıl Ve Üzeri	235	23,5
Spor Yapmıyorum	411	41,1
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde ağırlıklı olarak 411 öğrencinin spor yapmadığı, 146 öğrencinin 6 ay ve 1 yıl arası spor yaptığı, 209 öğrencinin 2-4 yıl arası ve 235 öğrencinin 5 yıl ve üzeri spor yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Amacına Göre Dağılımı

Spor yapmanızda ki en önemli amacınız	N	%
Güzel Vücuda Sahip Olmak	149	14,9
Sağlıklı Olmak	218	21,8
Maddi Kazanç	28	2,8
Sosyal Aktivite	195	19,5
Spor Yapmıyorum	411	41,1
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yapma amacına göre dağılımları incelendiğinde ağırlıklı olarak 411 öğrencinin spor yapmadığı, 149 öğrencinin güzel vücuda sahip olmak için, 218 öğrencinin sağlıklı olmak için, 28 öğrencinin maddi kazanç ve 195 öğrencinin de sosyal aktivite amaçlı spor yaptıkları dağılımda tespit edilmiştir.

Tablo 4.9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Sürelerine Göre Dağılımı

Haftada Ortalama Kaç Saat Spor Yapıyorsunuz	N	%
2 saat ve altı	209	20,9
3-5 saat arası	171	17,1
6 saat ve üzeri	210	21,0
Spor yapmıyorum	411	41,1
Toplam	1001	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde ağırlıklı olarak 411 öğrencinin spor yapmadığı, 146 öğrencinin haftada 2 saat ve iki saatten daha az arası spor yaptığı, 171 öğrencinin 3-5 saat arası ve 210 öğrencinin 6 at ve üzeri spor yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.10. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

	Cinsiyetiz	N	X	Ss	T	P
Fiziksel yardım	Erkek	602	21,6478	6,70874	,432	,666
	Kadın	399	21,4662	6,20975		
Akademik yardım	Erkek	602	9,6179	3,17701	631	,538
	Kadın	399	9,4912	3,01159		
Duygusal yardım	Erkek	602	10,3538	3,29110	1,008	,314
	Kadın	399	10,1479	3,07947		

Araştırma katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan t testi analizi sonrasında $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.11. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Aile Yapıları Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları

	Aile Yapısı	N	X	Ss	F	P
Fiziksel Yardım	Çekirdek aile	766	21,5601	6,56518	,073	,930
	Geniş aile	219	21,5845	6,24617		
	Parçalanmış aile	16	22,1875	7,83342		
	Toplam	1001	21,5754	6,51188		
Akademik Yardım	Çekirdek aile	766	9,5470	3,12816	,130	,878
	Geniş aile	219	9,6530	3,01649		
	Parçalanmış aile	16	9,3750	3,72156		
	Toplam	1001	9,5674	3,11122		
Duygusal Yardım	Çekirdek aile	766	10,2507	3,22244	,111	,895
	Geniş aile	219	10,3242	3,10960		
	Parçalanmış aile	16	10,5625	3,99948		
	Toplam	1001	10,2717	3,20844		

Araştırma katılan öğrencilerin aile yapıları ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) analizi sonrasında $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.12. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Gelir DüzeyiDeğişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları

Akran Desteği	Gelir Düzeyi	N	X	Ss	F	P
Fiziksel Yardım	1000 TL ve altı	191	21,97	6,39	,542	,654
	1001-2500 TL arası	456	21,56	6,35		
	2501-4000 TL arası	274	21,50	6,73		
	4001 TL ve üzeri	80	20,90	6,92		
Akademik Yardım	1000 TL ve altı	191	9,95	3,20	,1351,	,256
	1001-2500 TL arası	456	9,46	2,97		
	2501-4000 TL arası	274	9,53	3,23		
	4001 TL ve üzeri	80	9,31	3,16		
Duygusal Yardım	1000 TL ve altı	191	10,38	3,30	,153	,928
	1001-2500 TL arası	456	10,22	3,11		
	2501-4000 TL arası	274	10,30	3,26		
	4001 TL ve üzeri	80	10,17	3,37		

Araştırma katılan öğrencilerin gelir düzeyi ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) analizi sonrasında $p<,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.13. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yapma Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları

Spor		N	X	Ss	t	P
	Yapma Durumu					
Fiziksel Yardım	Evet	590	22,14	6,46	3,337	,001
	Hayır	411	20,75	6,49		
Akademik Yardım	Evet	590	9,84	3,09	3,451	,001
	Hayır	411	9,16	3,09		
Duygusal Yardım	Evet	590	10,60	3,20	3,906	,000
	Hayır	411	9,80	3,16		

Araştırma katılan öğrencilerin spor yapma durumları ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan t testi analizi sonrasında $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Fiziksel yardım, akademik yardım ve duygusal yardım alt boyutlarında spor yapan öğrencilerin akran destek düzeylerinin spor yapmayan öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.14. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yapma Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları

Faktör	Spor Türü	N	X	Ss	F	P	Fark
Fiziksel Yardım	Takım Sporuv(1)	195	22,69	6,26	1,374	,254	----
	Bireysel Spor (2)	300	22,03	6,55			
	Her İkisi (3)	95	21,41	6,52			
Akademik Yardım	Takım Sporuv(1)	195	10,03	2,82	1,89	,168	----
	Bireysel Spor (2)	300	9,89	3,28			
	Her İkisi (3)	95	9,31	3,02			
Duygusal Yardım	Takım Sporuv(1)	195	10,91	2,97	4,503	,003	1>3
	Bireysel Spor (2)	300	10,67	3,23		,013	2>3
	Her İkisi (3)	95	9,73	3,42			

Araştırma katılan öğrencilerin yapmış oldukları spor türü ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) analizi sonrasında duygusal yardım alt boyutunda $p<,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.15. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yaşı Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları

Faktör	Spor Yaşı	N	X	Ss	F	P
Fiziksel Yardım	1 yıl ve 6 ay	146	21,60	6,17	1,190	,305
	2-4 yıl	209	22,00	6,56		
	5 yıl üzeri	235	22,62	6,53		
Akademik Yardım	1 yıl ve 6 ay	146	9,49	3,13	1,285	,277
	2-4 yıl	209	10,00	3,18		
	5 yıl üzeri	235	9,92	3,00		
	Toplam	590	9,84	3,10		
Duygusal Yardım	1 yıl ve 6 ay	146	10,36	3,07	,508	,602
	2-4 yıl	209	10,65	3,28		
	5 yıl üzeri	235	10,69	3,21		
	Toplam	590	10,60	3,20		

Araştırma katılan öğrencilerin spor yaşı ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) sonrasında $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.16. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Spor Yapma Amacı Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları

Faktör	Spor Yapma Amacı	N	X	Ss	F	P
Fiziksel Yardım	Güzel Vücuda Sahip Olmak	149	21,71	6,31	1,592	,190
	Sağlıklı Olmak	218	22,51	6,69		
	Maddi Kazanç	28	24,17	5,80		
	Sosyal Aktivite	195	21,78	6,34		
Akademik Yardım	Güzel Vücuda Sahip Olmak	149	9,45	3,24	1,821	,142
	Sağlıklı Olmak	218	10,13	3,22		
	Maddi Kazanç	28	10,42	2,72		
	Sosyal Aktivite	195	9,73	2,86		
Duygusal Yardım	Güzel Vücuda Sahip Olmak	149	10,29	3,26	1,166	,322
	Sağlıklı Olmak	218	10,81	3,26		
	Maddi Kazanç	28	11,21	2,79		
	Sosyal Aktivite	195	10,50	3,13		

Araştırma katılan öğrencilerin spor yapma amacı ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) analizi sonrasında $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.17. Öğrencilerin Akran Desteği Puanlarının Haftalık Antrenman Saati Amacı Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analiz (Anova/LSD) Testi Sonuçları

Faktör	Haftada Antrenman Saati	N	Mean	SS	F	P	Fark
Fiziksel yardım	2 saat ve altı (1)	209	21,81	6,30	5,828	,017	1<3
	3-5 saat arası (2)	171	21,14	5,96			
	6 saat ve üzeri (3)	210	23,30	6,83		,001	2<3
Akademik yardım	2 saat ve altı (1)	209	9,64	3,10	3,050	,040	1<3,
	3-5 saat arası (2)	171	9,57	3,02			
	6 saat ve üzeri (3)	210	10,26	3,12		,030	2<3
Duygusal yardım	2 saat ve altı (1)	209	10,21	3,23	3,257	,039	1<3
	3-5 saat arası (2)	171	10,56	2,99			
	6 saat ve üzeri (3)	210	11,00	3,29			

Araştırma katılan öğrencilerin haftalık antrenman saati ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) analizi sonrasında $p<,050$ fiziksel yardım, akademik yardım ve duygusal yardım alt boyutlarında $p<,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu bölümde çalışmada elde edilen bulgular ile literatürde yapılmış benzer çalışmalardan elde edilen bulgular karşılaştırıldı ve bu bilgiler çerçevesinde önerilere yer verildi. Özellikle akran desteği ve spor ilişkisini inceleyen çalışmaların sınırlı oluşundan ötürü arkadaş desteği alt boyutunu barındıran farklı çalışma verilerinden de yararlanılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde 399'ü kadın 602'si erkek öğrencidir. Çalışmamızda cinsiyet değişkeninde akran desteği alt boyutlarında anlamlı fark tespit edilmemiştir.

Tozoğlu ve ark. (2015) yapmış oldukları çalışmada üniversitede farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre akran desteği alt boyutlarından fiziksel yardım alt boyutunda anlamlı fark tespit etmemelerine karşın, akademik ve fiziksel yardım alt boyutlarında erkekler lehine anlamlı fark olduğunu tespit etmişlerdir. Çırpan ve Çınar (2013), Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmada; cinsiyete göre akran desteği alt boyutları ve toplam puanlarında erkek ve kız öğrenciler arasında fiziksel, akademik, duygusal yardım açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığını tespit etmiştir. Fakat erkek öğrencilerin akran desteği alt boyutları puanlarının kadın öğrencilerden yüksek olduğu gözlenmektedir. Farklı bir çalışmada ise Saygın (2008) üniversite öğrencilerinin sosyal destek, benlik saygısı ve öznel iyi oluş düzeylerinin incelenmesi araştırmasında kadın öğrencilerinin arkadaş desteğinin erkek öğrenciler oranla daha yüksek olduğunu ve anlamlı fark olduğunu belirtmiştir.

Akran desteğine karşın akran baskısının da erkek öğrenci puanlarında yüksek olduğunu belirten çalışmalar mevcuttur. Yıldırım'ın (2007) % 51, 5'i şiddete başvurmuş, %48,5'i şiddete başvurmamış 507 lise öğrencisinin yalnızlık düzeylerini incelediği araştırmaya göre de şiddete başvuran ergenlerin akran baskısı düzeyleri şiddete başvurmamış ergenlere göre daha yüksek bulunmuş, bu farkın erkek öğrenciler arasında daha da arttığı belirtilmiştir. Başka bir çalışmada ise Avcı ve Yıldırım (2014) şiddet eğilimi düşük olan bireylerde akran desteğinin şiddete eğilimin fazla olduğu

genç yetişkinlere göre önem arz ettiğini belirtmişlerdir. Çalışmamızda cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark bulunmamasına karşın erkek öğrenci puanlarının yüksek olduğu ve yapılan araştırmalarla benzerlik gösterdiği görülmektedir

Literatür incelendiğinde akran etkisinin gençler üzerinde önemli etkiye sahip olduğu; ülkemizdeki genç nüfus göz önüne alındığında sportif ve kültürel etkinliklere ağırlık verilmesinin gençlerin gelişimine pozitif katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin aile yapıları dağılımları incelendiğinde ağırlıklı olarak 766 öğrencinin çekirdek aile yapısında oldukları, 219 öğrencinin geniş aile ve 16 öğrencinin ise parçalanmış aile yapısında oldukları tespit edilmiştir. Araştırmamızda aile yapısı ile akran desteği arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir

Atasoy ve Doğru (2017) Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinde Akran Desteğinin Önemi ölçtükleri çalışmada aile yapılarının akran desteğinde fark oluşturmadığını belirtmişlerdir. Çalışkan ve Çınar (2012) akran desteği, öğrencilerin sınıf ortamı ve uygulama alanlarında birbirleriyle yardımlaşma durumlarının değerlendirilmesi adlı çalışmalarında aile yapılarının akran desteğinde fiziksel yardım, akademik yardım, duygusal yardım alt boyutlarında anlamlı bir fark oluşturmadığı sonucunu tespit etmişlerdir. Yılmaz ve ark. (2008) Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi çalışmalarında aile yapılarının arkadaş desteği alt boyutunda anlamlı fark oluşturmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Baran ve ark. (2014) Sağlık yüksekokulu öğrencilerinde algılanan sosyal destek düzeyinin sigara kullanımı üzerine etkisi çalışmalarında aile yapısının arkadaş desteği alt boyutunu etkilemediği sonucuna varmışlardır. Çalışmamızı destekleyen araştırmalarda da belirtildiği üzere aile yapısının akran desteğini etkilemediği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ebeveynlerin aylık gelir dağılımı incelendiğinde ağırlıklı olarak 191 öğrencinin 1000 TL ve altı, 456 öğrencinin 1001 TL-2500 TL arası, 274 öğrencinin 2501 TL- 4000 TL arası ve 80 öğrencinin de 4001 TL ve üzeri gelir düzeyinde oldukları tespit edilmiştir. Araştırmamızda gelir düzeyi ile akran desteği arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir.

Şahin (2011),Üniversite “Öğrencilerinin Kendini Açma, Öznel İyi Oluş ve Algıladıkları Sosyal Destek Düzeylerinin Karşılaştırılması” çalışmasında sosyal

destek alt boyutunda arkadaş desteğinin gelir düzeyine göre farklılaşmadığını belirtmiştir. Hashima ve Amato (1994) çalışmalarında, gelir düzeyi ile sosyal destek düzeyleri alt boyutundan arkadaş desteği arasında istatistiksel olarak fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Aliyev ve Tunç (2017) “Ortaokul Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek Düzeyi ve Benlik Algılarının İncelenmesi” adlı araştırmalarında gelir düzeyi ile arkadaş desteği alt boyutu arasında anlamlı bir farkın oluşmadığını tespit etmişlerdir. Yılmazel (2013) sağlık meslek yüksekokulu öğrencilerinde gelir düzeyi ile arkadaş desteği arasında anlamlı fark oluşmadığı sonucunu tespit etmiştir.

Bedir (2016) çalışmasında stresle başa çıkabilmede boş zaman stratejisi alt boyutlarından arkadaşlık boyutunun gelir düzeyine göre anlamlı fark oluşturmadığını tespit etmiştir. Elbir (2000) Lise 1. sınıf öğrencilerinin sosyal destek düzeylerini farklı değişkenler açısından incelediği çalışmasında gelir düzeyinin arkadaş desteği alt boyutunda anlamlı fark oluşturduğunu tespit etmiştir. Baran ve ark. (2014) ise Erzincan Sağlık Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler arasında arkadaş desteğinin gelir düzeyinden etkilendiğini ve farkın anlamlı olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmaların sonuçları bulgularımızla örtüşmemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yapma durumları dağılımı incelendiğinde ağırlıklı olarak 590 öğrencinin spor yaptığı, 411 öğrencinin spor yapmadığı dağılımda tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yapma durumları ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan t testi analizi sonrasında $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Fiziksel yardım, akademik yardım ve duygusal yardım alt boyutlarında spor yapan öğrencilerin akran destek düzeylerinin spor yapmayan öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Vatansever (2017) lisanlı spor yapanlar ile sporcu olmayan ergenlerin farklı özelliklerini ölçtüğü çalışmasında lisanslı ergen sporcuların arkadaş desteği puanlarının spor yapmayanlara göre yüksek olduğunu ve anlamlı fark oluşturduğunu tespit etmiştir. Cheng ve arkadaşları (2014), ergenlerin spor yapma durumunun algılanan sosyal destek düzeylerine etkisini inceledikleri çalışmada; spor yapan ergenlerin arkadaş desteğinin spor yapmayan ergenlere göre daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Graham ve arkadaşları (2011), ergenlerde çevresel kaynakların, sosyal destek ve okul sporlarına katılıma etkisini inceledikleri çalışmada okul sporlarına katılım ile arkadaş desteği arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit etmişlerdir. Steese ve arkadaşları (2006), 10 ile 17 yaşları arasında değişen 63 ergen kız üzerinde, spor yapma durumunun sosyal görünüş algısı üzerine etkisini incelemişlerdir. Algılanan arkadaş desteğinin beden imajında belirgin artışlar meydana geldiğini belirtmişlerdir. Farklı bir çalışmada ise Önalgil (2012), 55 yaş ve üzeri bireylerde fiziksel aktivitenin, arkadaş destek düzeyini olumlu yönde etkilediği ve anlamlı farklılık oluşturduğu sonucuna varmıştır. Haugen ve ark. (2011) genel olarak ergenlikte spora katılımın gençler tarafından algılanabilecek yalnızlık düşüncesini engelleyeceği ve sosyalleşme açısından önemli bir gelişme olacağı dile getirilmiştir.

Spora katılan çocukların sporda başarılı olma, arzu ve beklentileri, sosyal destek unsurlarından olan arkadaş desteğine ihtiyaç duyuyor olmalarından kaynaklandığı ileri sürülebilir. Ayrıca, spora katılan çocukların daha fazla arkadaş desteği görüyor olmaları, akranlar ve arkadaş grubu arasında belli bir statüye sahip olma durumunu etkilediğinden arkadaş desteğinin kendiliğinden oluşmasına da sebep olabilir (Pehlevan ve Bal 2018). Literatür incelendiğinde spor yapmanın akran desteğini pozitif yönde etkilediği görülmektedir. Bu bilgiler ışığında spor yapan gençlerin içinde bulundukları toplumda kendilerini daha rahat ifade etme, kabullendirme ve sosyal ilişki boyutlarını geliştirmede önemli kazanımlar elde edeceği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yapma türü dağılımları incelendiğinde ağırlıklı olarak 300 öğrencinin bireysel spor, 195 öğrencinin takım sporu ve 95 öğrencinin de her iki sporu yaptığı dağılımda tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yapmış oldukları spor türü ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) sonrasında takım sporu ve bireysel spor yapanların duygusal yardım alt boyutu puanlarının her iki spor türünü yapanlara oranla $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

Aksoy ve ark. (2018) ortaöğretim kurumlarında okul sporlarına katılan öğrencilerin algılanan sosyal destek düzeylerini incelediği çalışmasında takım ve bireysel spor yapan öğrenciler arasında arkadaş desteği düzeyinde anlamlı bir fark

olmadığını tespit etmiştir. Fakat takım sporlarında mücadele eden öğrencilerin arkadaş destek düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Çalışmamızda da takım sporu yapan öğrencilerin akran desteğinin tüm alt boyutlarındaki puanlarının bireysel spor yapan öğrencilere oranla yüksek olduğu gözlenmektedir. Özçelik ve ark.(2015) takım veya bireysel spor yapmanın üniversite öğrencilerinde yalnızlık düzeyini etkilemediği sonucuna varmışlardır. Bloom (2007), genellikle takım sporlarında yer alan sporcuların sosyal beceri düzeylerinin yüksek olmasından dolayı takım sporcularının birliktelik ve dayanışma duygularını daha fazla geliştirdiğini dile getirmiştir. Kuru (2000) ise bireysel spor yapan sporcuların, takım sporu yapanlara oranla, daha içe dönük, kapalı, aitlik duygusunun ön planda olduğunu, kendini kanıtlama ve bunu tek başına yaptığını ispatlamanın vermiş olduğu hazzı ön planda tuttuklarını belirtmiştir. Her iki araştırmacının yorumları ve literatürdeki benzer çalışmalar dikkate alındığında çalışmamızdaki bulguların normal bir dağılım gösterdiği sonucuna varılabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde ağırlıklı, 146 öğrencinin 6 ay ve 1 yıl arası spor yaptığı, 209 öğrencinin 2-4 yıl arası ve 235 öğrencinin 5yıl ve üzeri spor yaptığı tespit edilmiştir. Araştırma katılan öğrencilerin spor yaşı ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) sonrasında $p<,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tozoğlu ve ark. (2015) çalışmalarında akran desteğinin alt boyutlarından duygusal yardım alt boyutunda 4-5 yıl arası spor yapan üniversite öğrencilerinin puanlarının 1 yıl ve altı ay, 2-3 yıl arası, 6 yıl ve üzeri spor yapanların puanlarından düşük olduğu görülmüş ve aradaki farkın anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı çalışmada fiziksel yardım ve akademik yardım alt boyutunda spor yaşı düzeyinde anlamlı bir farkın oluşmadığı belirtilmiştir. Salman ve Yalçındağ (2017) sporcuların mobbing algılama düzeylerini incelediği çalışmalarında sosyal ilişkiler alt boyutunda spor yaşına göre anlamlı bir farkın ortaya çıkmadığı sonucuna ulaşmıştır. Özcan ve Yıldırım (2011), spor yapan lise öğrencilerinin lisans süreleri göz önüne alındığında sosyal beceri puanlarında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişlerdir. Çalışmamızın bulguları genel itibari ile benzer çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yapma amacına göre dağılımları incelendiğinde 149 öğrencinin güzel vücuda sahip olmak için, 218 öğrencinin sağlıklı olmak için, 28 öğrencinin maddi kazanç ve 195 öğrencinin de sosyal aktivite amaçlı spor yaptıkları dağılımda tespit edilmiştir. Araştırma katılan öğrencilerin spor yapma amacı ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) analizi sonrasında $p<,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Görücü (2006) spor yapma amacı ile aktif spor yapma durumu arasındaki ilişkide sağlığını korumak seçeneğinde bir yoğunlaşma görüldüğünü, aynı zamanda aktif olarak spor yapanların para kazanmak seçeneğinde de yüksek bir orana sahip olduğunu belirtmiştir.

Sunay ve Saracoğlu (2003) aktif sporcuların spordan beklentileri ve spor yapma nedenlerini incelediği çalışmasında sağlıklı olma seçeneğinin sosyal aktivite ve maddi kazanç seçeneğine göre daha fazla tercih edildiğini belirtmiştir. Tunçalp (2011) lise öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde beden eğitimi ve spor aktivitelerinin rolü ve önemi adlı çalışmasında sağlıklı olmak ve kişisel gelişim amaçlı spor yapma durumunun öğrenciler tarafından daha fazla önemsendiği belirtilmiştir. Benzer bir çalışmada Şahan (2007) üniversite öğrencilerinin spor yapma nedenleri arasında sağlık olmak ve kişisel gelişim durumun diğerlerine göre daha fazla tercih nedeni olduğunu belirtmiştir. Vatansever (2017) ise çalışmasında popüler olmak, sağlıklı olmak için spor yapma nedeninin diğer tercihlerden daha fazla önem kazandığını tespit etmiştir. Çalışmamızın bulguları da incelendiğinde sağlıklı olmak için spor yapma nedeninin ön planda tutulduğu görülmektedir.

Bilim ve teknolojiye hızlı değişimler, kültürel ve aile yapısındaki dönüşümler çocuklar, gençler ve hatta yetişkinler arasında fiziksel aktiviteden gitgide uzaklaşan bir yaşam şeklinin yaygınlaştığını göstermektedir. Bu durum beraberinde bireyler üzerinde olumsuz etkilere neden olan sağlık sorunlarını ortaya çıkarmaktadır.

Özellikle lise öğrencileri arasında spor yapma nedeni olarak sağlıklı olmanın tercih edilmesinde yazılı ve görsel basın ile sosyal medyanın etkisinin önemli olduğu varsayılmaktadır. Dünyada ve ülkemizde özellikle son yıllarda genç nüfus oranındaki

obez sayısındaki artışın temel nedenin fiziksel aktiviteden uzak yaşam tarzı olduğu belirtilmektedir. Bu konunun hem sağlık hem de spor bilimlerindeki uzmanlar tarafından devamlı olarak gündemde tutulmasının genç bireyler üzerinde olumlu etki meydana getirdiği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde 146 öğrencinin haftada 2 saat ve iki saatten daha az arası spor yaptığı, 171 öğrencinin 3-5 saat arası ve 210 öğrencinin 6 saat ve üzeri spor yaptığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin haftalık antrenman saati ile akran desteği alt boyutları arasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA/LSD) analizi sonrasında fiziksel yardım, akademik yardım ve duygusal yardım alt boyutlarında $p<,050$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir

Tozoğlu ve Ark. (2014) tarafından yapılan araştırma sonucunda spor yapan engelli bireylerin haftalık spor yapma süresi arttıkça da öz saygı seviyesinin arttığı gözlemlenmiştir. Sporun sadece sağlık düzeyi iyi olan bireylerde değil, engelli bireylerde dahi öz saygı düzeyini arttırdığı belirtilmiştir. Yiğit ve Yılmaz (2011) öz saygının, kişiliğin önemli bir boyutunu oluşturduğunu, bireyin toplum içinde davranışlarını etkileyen olgu karşısında vereceği tepkileri belirlediğini, olaylar karşısında kendisini değerli, önemli, başarılı, yetenekli, beğenilmeye ve sevmeye değer olduğunu hissettiren, özüne güvenmeyi sağlayan olumlu bir ruh hâli olduğunu belirtmişlerdir. Tanımdan ve yapılan araştırmanın bulgularından anlaşılabileceği üzere spor yapmanın öz saygıyı yükseltmesi sonucundan yola çıkarak öz saygısı artmış bireylerin beraberinde akran desteğini de artırdığı sonucuna varılabilir. Çalışmamızda da görüldüğü üzere haftalık spor yapma süresi arttıkça akran desteğinin alt boyutlarındaki artış dikkat çekmektedir. Gönülateş (2016) farklı ülkelerde rekreatif katılımın yaşam kalitesi üzerine etkisi adlı araştırmasında haftalık fiziksel aktivite saati arttıkça yaşam kalitesi ölçeğine ait fiziksel, psikolojik, sosyal ve çevresel alt boyutların skorlarının hepsinde artışın olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmadaki haftalık spor yapma sürelerinin alt boyutlarına ait bulguların araştırmamızda ortaya konan sonuçlara katkı sağladığı düşünülebilir. Bayraktar ve ark.(2018) haftada farklı sürelerde fiziksel aktivitede bulunan öğrencilerin kararsızlık puanlarının spor yapmayanlara oranla daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Araştırma sonuçlarından haftalık spor yapma süresinin

kişinin fiziksel, psikolojik, sosyal ve çevresel gelişimini olumlu yönde etkilediği, araştırmamızın ana teması olan akran desteğinin de bu gelişimden pozitif yönde etkilendiği düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Benzer bir çalışmanın, farklı sosyo-ekonomik düzeylerde ve farklı lise türlerinde yapılmasının, akran desteğinin fiziksel aktivite düzeyine olan etkilerinin detaylı bir şekilde incelenmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Ergenlik dönemindeki bireylerin sportif faaliyetlere katılımını etkileyen faktörlerin incelenmesinin; bireylerin yaşam boyu spor ve sportif faaliyetlere karşı kazanacakları olumlu alışkanlıkları hayata yansıtabilmeleri açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Sportif aktivitelerde başarılı olmuş genç bireylerin akranları ile bir araya getirilmesinin spora başlama ve sürdürme açısından olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Aile, öğretmen ve okul idarelerinin akran desteğinin önemi hakkında bilgilendirilmesi ile öğrencilerin spora, drama, kollar, kulüpler vb. etkinliklerle akran desteğinin artacağı düşünülmektedir.

Sosyal iletişim araçlarını kullanan ile az kullanan veya hiç kullanmayan bireyler arasında akran desteği düzeylerine bakılabilir.

Farklı bölgelerde öğrenim gören bireylerin akran desteği düzeyleri arasındaki farklılıklara bakılabilir. (Erzurum-İzmir... Örneği)

1.Kademe öğrencileriyle 2. Kademe öğrencileri arasındaki akran desteği düzeylerine bakılabilir.

Spor Liseleri ile Anadolu Liseleri arasındaki Akran Desteği düzeyleri farkı araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, E., Özcan, G., & Çoknaz, H. (2018). Ortaöğretim Kurumlarında Okul Sporlarına Katılan Öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri. *Journal Of International Social Research*, 11(60)
- Aktuğ, T. (2006). Ergenlerde Akran Baskısı Benlik Saygısının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Aladağ M, Tezer E. (2007). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Akran Danışmanlığı Programı İçin İhtiyaç Taraması Çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 2(8);19–36
- Aliyev, R., & Erhan, T. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek Düzeyi Ve Benlik Algılarının İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 401-418.
- Aneshensel, C.S. & Sucoff, C.A. (1996). The Neighborhood Context Of Adolescent Mental Health. *Journal Of Health And Social Behavior*, 37, 293-310.
- Aracı, H. (1999). Okullarda beden eğitimi. Ankara. Bağırhan Yayınevi, 2(13), 3.
- Armsden, G.C. & Greenberg, M.T. (1987). The Inventory Of Parent And Peer Attachment: Individual Differences And Their Relationships To Psychological Wellbeing İn Adolescence. *Journal Of Youth And Adolescence*, 16, 427-454.
- Ary, D.V., Duncan, T.E., Biglan, A., Metzler, C.W., Noell, J.W. & Smolkowski, K. (1999). Development Of Adolescent Problem Behavior. *Journal Of Abnormalchild Psychology*, 27, 141-150.
- Asher, S.R., Parker, J.G. & Walker, D.L. (1998). Distinguishing Friendship From Acceptance: Implications For Intervention And Assessment. Bukowski, W.M. & Newcomb, A.F. (Eds.) *The Company They Keep (Friendship İn Childhood And adolescence)*. New York: Cambridge University Press.
- Atasoy, I., & Özlem, D. (2017). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinde Akran Desteğinin Önemi. *Journal Of Human Rhythm*, 3(1).

- Avcı, Ö. H., & Yıldırım, İ. (2014). Ergenlerde Şiddet Eğilimi, Yalnızlık Ve Sosyal Destek. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(29-1), 157-168.
- Baran, M., Küçükakça, G., & Ayran, G. (2014). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinde Algılanan Sosyal Destek Düzeyinin Sigara Kullanımı Üzerine Etkisi. Adü Tıp Fakültesi Dergisi 2014; 15(1) : 9 – 15
- Barnes, G.M., Hoffman, J.H., Welte, J.W., Farrell, M.P. & Dintcheff, B.A. (2007). Adolescents' Time Use: Effects On Substance Use, Delinquency And Sexual Activity. Journal Of Youth Adolescence, 36, 697-710.
- Barnes, G.M., Hoffman, J.H., Welte, J.W., Farrell, M.P. & Dintcheff, B.A. (2006). Effects Of Parental Monitoring And Peer Deviance On Substance Use And Delinquency. Journal Of Marriage And Family, 68, 1084-1104
- Barrera, M., Prelow, H.M., Dumka, L.E., Gonzales, N.A., Knight, G.P., Michaels, M.L., Roosa, M.W. & Tein, J. (2002). Pathways From Family Economic Conditions To Adolescents' Distress: Supportive Parenting, Stressors Outside The Family, And Deviant Pers. Journal Of Community Psychology, 30, 135-152.
- Baydık, B. (2011). Okuma Güçlüğü Olan Öğrencilerin Üst Bilişsel Okuma Stratejilerini Kullanımı Ve Öğretmenlerinin Okuduğunu Anlama Öğretim Uygulamalarının İncelenmesi. Eğitim Ve Bilim, 36(162), 301-319.
- Bayhan P., & Işıtan S., (2010). Ergenlik Döneminde İlişkiler, Akran Ve Romantik İlişkilere Genel Bakış, Aile Ve Toplum Eğitim Kültür Ve Araştırma Dergisi, 11 (5): 33-44
- Bayhan, P., & Işıtan, S., (2010). Ergenlik Döneminde İlişkiler, Akran ve Romantik İlişkilere Genel Bakış, Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi, 11 (5): 33-44.
- Bayındır, N., Özel, A. & Köksal, E. (2007). Çocuk Suçluluğu Demografisi: Kütahya İl Örneği. Polis Bilimleri Dergisi, 9, 1-4.

- Bayraktar G, Tozoğlu, E, Dursun M, Bayram M, Gülbahçe Ö. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Spor Ve Farklı Değişkenlerin Kararsızlık Düzeyine Etkisinin Araştırılması. *Social Sciences Studies Journal* , 14(4), 376-382.
- Bedir, F. (2016). Boş Zaman (Rekreasyonel) Aktivitelerinin Stresin Üstesinden Gelebileme Rolünün İncelenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Atatürk Üniversitesi. Erzurum.
- Berndt, T.J. (1979). Developmental Changes In Conformity To Peers And Parents. *Developmental Psychology*, 15, 608-616.
- Besag, Valeire E. "Bullies And Victims In Schools," Philadelphia: Open University Press, 1995.
- Blanch, S., Duran D., Flores, M., And Valdebenito, V. (2012). The Effects Of A Peer Tutoring Programme To Improve The Reading Comprehension Competence Involving Primary Students At School And Their Families At Home. *Procedia - Social And Behavioral Sciences*, 46, 1684-1688.
- Bloom, E. L., Karagiannakis, A., Toste, J. R., Heath, N. L., & Konstantinopoulos, E. (2007). Severity Of Academic Achievement And Social Skills Deficits. *Canadian Journal Of Education*, 30(3), 911-930.
- Brendgen, M., Vitaro, F. & Bukowski, W.M. (2000). Deviant Friends And Early Adolescents' Emotional And Behavioral Adjustment. *Journal Of Research On Adolescence*, 10, 173-189.
- Brody, G.H., Ge, X., Conger, R.D., Gibbons, F.X., McBride-Murry, V., Gerrard, M. & Simons, R.L. (2001). The Influence Of Neighborhood Disadvantage, Collective Socialization, And Parenting On African American Children's Affiliation With Deviant Peers. *Child Development*, 72, 1231-1246.
- Campbell C. (2004). Creating Environments That Support Peer Education: Experiences From Hiv/Aids Prevention In South Africa. *Health Education*, 104(4):197-200.

- Can, Ü. K. (2009). Müzik Öğretmenliği Gitar Öğrencileri İçin Geliştirilen Akran Öğretimi Programının Etkililiğinin Sınanması. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Cheng, L. A., Mendonça, G., & Farias Júnior, J. C. D. (2014). Physical Activity İn Adolescents: Analysis Of The Social İnfluence Of Parents And Friends. *Jornal De Pediatria*, 90(1), 35-41.
- Chuang, Y.C., Ennett, S.T., Bauman, K.E. & Foshee, V.A. (2005). Neighborhood Influences On Adolescent Cigarette And Alcohol Use: Mediating Effects Through Parent And Peer Behaviors. *Journal Of Health And Social Psychology*, 46, 187-204.
- Chung, I.J., Hill, K.G., Hawkins, J.D., Gilchrist, L.D. & Nagin, D.S. (2002). Childhood Predictors Of Offense Trajectories. *Journal Of Research İn Crime Anddelinquency*, 39, 60-90.
- Coakley 1986, Akt. Yetim A., (2006). *Sosyoloji Ve Spor*, Morpa Kültür Yayınları, Ltd. Ş. İstanbul.
- Coie, J.D., Dodge, K.A.&Kupersmidt, J.B. (1990). Peer Group Behavior And Social Status. Asher, S.R. & Coie, J.D. (Eds.) *Peer Rejection İn Childhood*. New York: Cambridge University Press.
- Colder, C.R. & Stice, E. (1998). A Longitudinal Study Of The İnteractive Effects Of İmpulsivity And Anger On Adolescent Problem Behavior. *Journal Of Youth ; And Adolescence*, 27, 255-274.
- Coley, R.L., Morris, J.E. & Hernandez, D. (2004). Out-Of-School Care And Problem Behavior Trajectories Among Low-İncome Adolescents: Individual, Family, And Neighborhood Characteristics As Added Risks. *Child Development*, 75, 948-965.
- Çaha, Ö. 1999. *Spora Yaslanarak Bir Nefes Alma*. Ankara: Beta.
- Çalışkan T, Çınar S. (2012) Akran Desteği: Geçerlik Güvenirlik Çalışması. *Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2012.

- Çırpan, F. K., & Çınar, S. (2013). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Akran Desteği İle Akademik Başarı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi. *Clinical And Experimental Health Sciences*, 3(4), 191-199.
- Delikara, İ. (2001). Ergenlerin Akran İlişkileri İle Suç Kabul Edilen Davranışlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. I. Ulusal Çocuk Ve Suç: Nedenler Ve Önleme Çalışmaları Sempozyumu, Ankara.
- Dennis CL. (2003). Peer support within a health care context: A concept analysis. *International Journal of Nursing Studies*. 40: 321-332.
- Dishion, T.J., Patterson, G.R., Stoolmiller, M., & Skinner, M.L. (1991). Family, School, And Behavioral Antecedents To Early Adolescent Involvement With Antisocial Peers. *Developmental Psychology*, 27, 172-180.
- Doğan O., (2004). Spor Psikolojisi Ders Kitabı, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, Sivas, 1: 9.
- Du Bois DL, Karcher Mj. (2005). Youth Mentoring: Theory, Research And Practice. In: Dubois DL, Karcher Mj. (Eds.), *Handbook Of Youth Mentoring*, Sage Publications, P.267.
- Dubow, E.F. & Tisak, J. (1989). The Relation Between Stressful Life Events And Adjustment In Elementary School Children: The Role Of Social Support And Social Problem-Solving Skills. *Child Development*, 60, 1412-1423.
- Eisenberg, N., Fabes, R.A., Nyman, M., Bernzweig, J. & Pinuelas, A. (1994). The Relations Of Emotionality And Regulation To Children's Anger-Related Reactions. *Child Development*, 65, 109-128
- Elbir, N. (2000). Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Destek Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erhard R. (1999). Peer-Led And Adult-Led Programs--Student Perceptions. *J Drug Educ*. 29(4):295-308.

- Erkal M., (1982). Sosyolojik Açıdan Spor, Filiz Kitabevi, İstanbul
- Esen, K.B. (2002). Akran Baskısı Düzeyi Farklı Olan Öğrencilerin Risk Alma, Sigara İçme Davranışı Ve Okul Başarılarının İncelenmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Farrington, D.P. (2005). Childhood Origins Of Antisocial Behavior. Clinical Psychology And Psychotherapy, 12, 177-190.
- Fergusson, D. M., Lynskey, M. T., & Horwood, L. J. (1997). The Effects Of Unemployment On Juvenile Offending. Criminal Behavior And Mental Health, 7, 49-68.
- Finn P. (1981). Institutionalizing Peer Education In The Health Education Classroom. The Journal Of School Health, 51: 91-95.
- Fişek, K., (1980). Türkiye'de Ve Dünyada Spor Yönetimi, S.B.F. Basın Yayın Yüksek Okulu, Ankara, Sayfa 87.
- Fuchs, D., And Fuchs, L.S. (2005). Peer-Assisted. Learning Strategies: Promoting World Recognition, Fluency, And Reading Comprehension In Young Children. The Journal Of Special Education, 39 (1), 34-43.
- Fuchs, L.S., Fuchs, D., And Kazdan, S. (1999). Effects Of Peer-Assisted Learning Strategies On High School Students With Serious Reading Problems. Remedial And Special Education, 20(5), 309-318.
- Galambos, N.L. & Maggs, J.L. (1991). Out-Of-School Care Of Young Adolescents And Self-Reported Behavior. Developmental Psychology, 27, 644-655.
- Gander, J.M., Gardiner, W.H. (1998). Çocuk Ve Ergen Gelişimi, Üçüncü Baskı, İmge Kitabevi, Ankara.
- Giordano, P.G., Cernkovich, S.A. & Pugh, M.D. (1986). Friendships And Delinquency. The American Journal Of Sociology, 91, 1170-1202.
- Goldstein, S.E., Davis-Kean, P.E. & Eccles, J.S. (2005). Parents, Peers, And Problem Behavior: A Longitudinal Investigation Of The Impact Of Relationship

Perceptions and Characteristics On The Development Of Adolescent Problem Behavior. *Developmental Psychology*, 41, 401-413

Gönülateş, S. (2016). Farklı Ülkelerde Rekreatif Katılımın Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi. (Doctoral Dissertation, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).

Görücü, A. (2006). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Okuyan Öğrencilerin Aktif Spor Yapma Durumlarının Belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 343-351.

Graham, D. J., Schneider, M., & Dickerson, S. S. (2011). Environmental Resources Moderate The Relationship Between Social Support And School Sports Participation Among Adolescents: A Cross-Sectional Analysis. *International Journal Of Behavioral Nutrition And Physical Activity*, 8(1), 34.

Gullone, E., Moore, S. (2000). Adolescent Risk-Taking And 5-Factors Model Of Personality, *Journal Of Adolescence*, 23(4): 393-407.

Gülay, H. (2009). Okul Öncesi Dönemde Akran İlişkileri. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Gülay, H., (2009). Okul Öncesi Dönemde Akran İlişkileri, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Balıkesir.

Güney, N. (2007). Ergenlikte Risk Almanın İçsel Kaynaklarının Ben Merkezlilik, Akran Baskısı, Sosyoekonomik Düzey Ve Cinsiyet Açısından İncelenmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Günsel, A.M., (2004). Beden Eğitimi Ve Uygulamaları, Anı Yayıncılık, Ankara.

Güven, Y., Ve Aydın, A. (2007). Özel Gereksinimi Çocuklar İçin Akran Öğretimine İlişkin İlköğretim Öğretmenlerinin Görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 415-432.

Güvenir, T. Okulda Akran İstismarı. Ankara: Kök Yayıncılık, (2004), Ss.31-35.

Hall M, Cross D, Howat P, Stevenson M, Shaw T.(2004). Evaluation Of A School-Based Peer Leader Bicycle Helmet Intervention. Inj Control Safe Promot.11(3):165-74.

Hashima, P. Y.,& Amato, P. R. (1994). Poverty, Social Support, And Parental Behavior. Child Development, 65(2), 394-403.

Haugen, T., Säfvenbom, R., & Ommundsen, Y. (2011). Physical Activity And Global Self-Worth: The Role Of Physical Self-Esteem Indices And Gender. Mental Health And Physical Activity, 4(2), 49-56.

Hawkins, D.F., Laub, J.H., Lauristen, J.L. & Cothorn, L. (2000). Race Ethnicity, And Serious And Violent Juvenile Offending. Ojjdp Juvenile Justice Bulletin. June 2000, 1-7.

Hawkins, J.D., Catalano, R.F. & Miller, J.Y. (1992). Risk And Protective Factors For Alcohol And Other Drug Problems In Adolescence And Early Adulthood: Implications For Substance-Abuse Prevention. Psychological Bulletin, 112, 64-105.

Haynie, D.L., Silver, E., & Teasdale, B. (2006). Neighborhood Characteristics, Peer Networks, And Adolescent Violence. Journal Of Quantitative Criminology, 22, 147-169.

Hestenes, S.L. (1996). Early And Middle Adolescents' Trust In Parents And Friends. Unpublished Doctoral Thesis. Purdue University.

Hirschfield, P.J. & Gasper, J. (2010). The Relationship Between School Engagement And Delinquency In Late Childhood And Early Adolescence. Journal Of Youthadulthood, 10, 64-79.

Hoffmann, J.P. (2006). Family Structure, Community Context, And Adolescent Problem Behaviors. Journal Of Youth Adolescence, 35, 867-880.

- İkizler, H. C. (2000). Sporda sosyal bilimler. Alfa.
- İnal A.N., (1998). Beden Eğitimi Ve Spor Bilimine Giriş, Selçuk Üniversitesi Basımevi. 4.
- İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı (İkgv, 2002). Öğretmen Ve Öğretmen Adayları İçin Cinsel Sağlık Eğitimi. İstanbul: Ceren Tanıtım Ltd.Şti.
- Jaccard, J., Blanton, H. & Dodge, T. (2005). Peer Influences On Risk Behavior: An Analysis Of The Effects Of A Close Friend. *Developmental Psychology*, 41, 135-147.
- Kadioğlu H.(2005). Yetişkin Ve Akran Liderli Cinsel Eğitimin İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Cinsellikle İlgili Bilgi Ve Tutumları Üzerindeki Etkileri. M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul.
- Karadağ Ö. (2003). Üreme Sağlığı Ve Hiv/Aids Konusunda Akran Eğitimi Kaynak Elkitabı. Turkmsic. Akmat, Ankara, 2003.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 81-83.
- Karasüleymanoglu A., (1989). Yeni Boyutlarıyla Spor, 2. Baskı, Engin Yayınlar, Ankara, S.6.
- Kırcan, S. (2006). The Relationship Between Peer Pressure, İnternal Versus External Locus of control and adolescent substance use. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- King, W. R.,& He, J. (2005). Understanding The Role And Methods Of Meta-Analysis İn Is Research. *Communications Of The Association For Information Systems*, 16(1), 32.
- Knoester, C., Haynie, D.L. & Stephens, C.M. (2006). Parenting Practices And Adolescents' Friendship Networks. *Journal Of Marriage And Family*, 68, 1247-1260.

- Koca Külâh, A., Ve Savaş, E. (2013). Akran Öğretimi Destekli Bilimsel Süreç Becerileri Laboratuvar Yaklaşımının Öğretmen Adaylarının Bazı Bilimsel Süreç Becerilerine Etkisi. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen Ve Matematik Eğitimi Dergisi, 7(2), 46-77.
- Koumi I, Tsiantis J. (2001). Smoking Trends İn Adolescence: Report On A Greek School Based, Peer-Led İntervention Aimed At Prevention. Health Promotint,16(1):65-72.
- Kumru, A., Carlo, G. & Edwards, C. P. (2004). Olumlu Sosyal Davranışların İlişkisel, Kültürel, Bilişsel Ve Duyuşsal Bazı Değişkenlerle İlişkisi. Türk Psikoloji Dergisi,19, 109-125..
- Kurt, D. (2010). Algılanan Psikolojik Kontrol İle Gencin Psikososyal İşlevselliği Arasındaki İlişkiler: Kişilerarası Güven İnancı Ve Güvenli Bağlanmanın Rolü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Kuru, E. (2000). Sporda Psikoloji. Ankara: Gü İletişim Fakültesi Basımevi.
- Küçük, V.,& Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (10).
- Lacourse, E., Nagin, D., Tremblay, R.E., Vitaro, F. & Claes, M. (2003). Developmental Trajectories Of Boys' Delinquent Group Membership And Facilitation Of Violent Behaviors During Adolescence. Development And Psychopathology, 15, 183-197.
- Ladd, G.W. & Troop-Gordon, W. (2003). The Role Of Chronic Peer Difficulties İn ; The Development Of Children's Psychological Adjustment Problems. Childdevelopment, 74, 1344-1367.
- Laird, R.D., Pettit, G.S., Dodge, K.A., & Bates, J.E. (1999). Best Friendships, Group Relationships, And Antisocial Behavior İn Early Adolescence. Journal Of Earlyadolescence, 19, 413-437.
- Lansford, J.E., Criss, M.M., Pettit, G.S., Dodge, K.A. & Bates, J.E. (2003). Friendship Quality, Peer Group Affiliation, And Peer Antisocial Behavior As Moderators

Of The Link Between Negative Parenting And Adolescent Externalizing Behavior.
Journal Of Research On Adolescence, 13, 161-184.

Marris, M.W And Ross., (1976). Quines Book Of Olympic Records, Bamdam Books,
Newyork.

May, D., Nichols, C.J.D. And Eltzroth, P.L. (1999). Risky Behaviors Among
Adolescents İn The Midwest: Personal Gratification Or Peer Pressure? Paper
Presented At American Educational Research Association, Montreal, Canada

Mazur, E. Peer Instruction: A User's Manuel. Prentice-Hall, Upper
Saddleriver, Nj.(1997).

Mcnamara-Barry, C. & Wentzel, K.R. (2006). Friend İnfluence On Prosocial
Behavior: The Role Of Motivational Factors And Friendship Characteristics.
Developmentalpsychology, 42, 153-163.

Mead S, Hilton D, Curtis L. (2001). Peer support: A theoretical perspective.
Psychiatric Rehabilitation Journal. 25(2): 134-141.

Mounts, N.S. (2001). Young Adolescents' Perceptions Of Parental Management Of
Peer Relationships. Journal Of Early Adolescence, 21, 92-122.

Mounts, N.S. (2002). Parental Management Of Adolescent Peer Relationships İn
Context: The Role Of Parenting Style. Journal Of Family Psychology, 16, 58-
69.

Nazlı S., (2008). Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programları, 3. Baskı, Savaş
Yayınevi, Ankara, S.94-98

Olson, S.L., Schilling, E.M. & Bates, J.E. (1999). Measurement Of İmpulsivity:
Construct Coherence, Longitudinal Stability, And Relationship With
Externalizing Problems İn Middle Childhood And Adolescence. Journal Of
Abnormal Childpsychology, 27, 151-165.

Olweus, Dan. "Bullying At School. What We Know And What We Can Do?" 108
Cowley Road Oxford Ox4, İjf, Uk: Blackwell Publishing Ltd. (2005).

- Osgood, D.W., Wilson, J. K., O'malley, P. M., Bachman, J. G., & Johnston, L. D.(1996). Routine Activities And Individual Deviant Behavior. *Americansociological Review*, 61, 635–655.
- Önalgil, S. 55 Yaş Ve Üzeri Bireylerde Fiziksel Aktivitenin, Algılanan Sosyal Destek Ve İyi Olma Durumunun Etkisi (Doctoral Dissertation, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya).
- Özcan, G.,& Yıldırım, S. (2011). Lisanslı Olarak Takım Sporü Ve Bireysel Spor Yapan İle Spor Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(23), 111-135.
- Özçelik, İ. Y., İmamoğlu, O., Çekin, R., & Başpınar, S. G. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri Üzerine Sporun Etkisi. *Spor Ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 12-18.
- Öztürk Ü., (1983). Orta Dereceli Okullarda Beden Eğitimi, 2. Baskı, Kayı Yayıncılık, İstanbul, S.11.
- Parkin S, Mckeganey N. (2000).The Rise And Rise Of Peer Education Approaches. *Drugs; Education, Prevention And Policy*,7(3): 293-311.
- Pehlevan, Z.,& Bal, S. İ. 13-15 Yaş Grubu Çocuklarda Spora Katılımın Akran İlişkileri Ve Sosyal Destek Alma Üzerine Etkisi. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(4), 191-203.
- Pellegrini, A.D., Bartini, M. & Brooks, F. (1999). School Bullies, Victims, And Aggressive Vcitics: Factors Relating To Group Affiliation And Victimization In Early Adolescence. *Journal Of Educational Psychology*, 91, 216-224.
- Pişkin, Metin. “Okul Zorbalığı: Tanımı, Türleri, İlişkili Olduğu Faktörler Ve Alınabilecek Önlemler,” *Kuram Ve Uygulamada Eğitim*, Cilt:2, Sayı: 2, (2002), Ss.531-562.

- Reyes, O. & Jason, L.A. (1993). Pilot Study Examining Factors Associated With Academic Success For Hispanic High School Students. *Journal Of Youth And Adolescence*, 22, 57-71.
- Rose-Krasnor, L. (1997). The Nature Of Social Competence: A Theoretical Review. *Social Development*, 6, 111-135.
- Rotenberg, K.J., Boulton, M.J. & Fox, C.L. (2005). Cross Sectional And Longitudinal Relations Among Children's Trust Beliefs, Psychological Maladjustment And Social Relationships: Are Very High As Well As Very Low Trusting Children At Risk? *Journal Of Abnormal Child Psychology*, 33, 595-610.
- Salman, M. N., & Yalçındağ, S. (2017). Sporda Mobbing Uygulamaları Ve Sporcuların Mobbing Algılama Düzeylerinin Tespiti. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2479-2490.
- Sandtrock Jw., (2012). Adolescence. *Ergenlik*. 14th Ed, Çeviren: Siyez D.M., (Ed.), Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti., Ankara, S. 295-375.
- Santor, D., Messervey, D. And Kusumakar, V. (2000). Measuring Peer Pressure, Popularity And Conformity In Adolescent Boys And Girls: Predicting School Performance, Sexual Attitudes And Substance Abuse. *Journal Of Youth And Adolescence*, 29(2): 163-182
- Saygın, Y. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek, Benlik Saygısı Ve Öznel İyi Oluş Düzeylerinin İncelenmesi (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Sciaccia J. (1987) Student Peer Health Education: A Powerful Yet Inexpensive helping Strategy. *The Peer Facilitator Quarterly*, 5:4-6.
- Simons, R.L., Johnson, C ., Beaman, J., Conger, R.D. & Whitbeck, L.B. (1996). Parents And Peer Group As Mediators Of The Effect Of Community Structure On Adolescent Problem Behavior. *American Journal Of Community Psychology*, 24, 145-171.

- Simons, R.L., Simons, L.G., Burt, C.H., Brody, G.H. & Cutrona, C. (2005). Collective Efficacy, Authoritative Parenting And Delinquency: A Longitudinal Test Of A Model Integrating Community- And Family Level Processes. *Criminology*, 43, 989-1029.
- Slavin, R. E. (2012) Eğitim Psikolojisi: Kuram Ve Uygulama. (Çev. Ed. G. Yüksel). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Stakic S, Zielony R, Bodiroza A, Kimzeke G. (2003). Unfpa Does Peer Education Work In Europe?. Ed: Lazarus Jv, Gundelach, D. The European Magazine For Sexual And Reproductive Health. No. 56
- Steese, S., Dollette, M., Phillips, W., Hossfeld, E., Matthews, G., & Taormina, G. (2006). Understanding Girls'circle As An Intervention On Perceived Social Support, Body Image, Self-Efficacy, Locus Of Control, And Self-Esteem. *Adolescence*, 41(161).
- Story M, Lytle La, Birnbaum As, Perry Cl. (2002). Peer-Led, School-Based Nutrition Education For Young Adolescents: Feasibility And Process Evaluation Of The Teens Study. *J Sch Health*, 72(3):121-7.
- Sunay, H., & Saracaloğlu, A. S. (2003). Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri İle Spora Yönelten Unsurlar. *Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 43-48.
- Şahan, H. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Şahin, G. N. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Kendini Açma, Öznel İyi Oluş Ve Algıladıkları Sosyal Destek Düzeylerinin Karşılaştırılması (Doctoral Dissertation, Deü Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Taylı, A. (2008). Okullarda Akran Temelli Uygulamalar. *Milli Eğitim Dergisi*, 180, 31-49.

- TDK, (2019). Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük. <http://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 10.05.2019)
- Temizkan M. (2009). Akran Değerlendirmenin Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi Üzerindeki Etkisi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(12):90-112.
- Topping And Ehly K, Ehly S. (1998). Peer-Assisted Learning. Lawrence Erlbaum Associates Publishers, London.
- Tozoğlu, E., Bayraktar, G., Aka, S. T., & Tatlısu, B. (2014). Studying The Effects Of Sporting Habits On The Self-Esteem Of Disabled Individuals. Journal Of Physical Education & Sports Science/Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 8(2).
- Tozoğlu, E., Bayraktar, G., Cingöz, B., & Yurttaş, H. (2015). Akran Desteği Düzeyine Sporun ve Farklı Değişkenlerin Etkisi. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi 3(9): 57-67. Tuna A. (2002).
- Üniversite Öğrencilerinin Kendi Kendine Meme Muayenesini Öğrenmelerinde Akran Eğitimi Modelinin Etkinliğinin İncelenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Yüksek Lisans Tezi, İzmir. Tunçalp, Ö. (2011).
- Seçilmiş Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Beden Eğitimi ve Spor Aktivitelerinin Rolü Ve Önemi (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).Turner, G., Shepherd, J. (1999).
- A Method İn Search Of A Theory: Peer Education And Health Promotion. Health Education Research, 14(2): 235-247.
- Türk Dil Kurumu (2010). Erişim: [Tdk.Gov.Tr]. Erişim Tarihi: 14.05.2010.
- Ünver, V., Ve Akbayrak, N. (2013). Hemşirelik Eğitiminde Akran Eğitim Modeli. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 6(4), 214-217.

- Vandell, D.L. & Hembree, S.E. (1994). Peer Social Status And Friendship: Independent Contributors To Children's Social And Academic Adjustment. *Merrill Palmerquarterly*, 40, 461-477.
- Vatansever, S. (2017). Lisanslı Spor Yapan Ve Yapmayan Ergenlerin Mental İyi Oluş, Benlik Saygısı, Sosyal Görünüş Kaygısı ve Algılanan Sosyal Destek Açısından Karşılaştırılması (Master's Thesis, İstanbul Arel Üniversitesi).
- Vitaro, F., Brendgen, M. & Tremblay, R.E. (2000). Influence Of Deviant Friends On Delinquency: Searching For Moderator Variables. *Journal Of Abnormal ChildPsychology*, 28, 313-325.
- Wentzel, K.R. (1991). Relations Between Social Competence And Academic Achievement In Early Adolescence. *Child Development*, 62, 1066-1078.
- Wicks-Nelson, R. & Israel, A.C. (2003). *Behavior Disorders Of Childhood*. New Jersey: Prentice Hall
- Wiesner, M., Vondracek, F.W., Capaldi, D.M. & Porfeli, E. (2003). Childhood and Adolescent Predictors Of Early Adult Career Pathways. *Journal Of VocationalBehavior*, 63, 305-328.
- Yardım, H.(2009). Matematik Derslerinde Akran Eğitimi Yaklaşımının 9. Sınıf Öğrencilerine Etkisi Üzerine Eylem Araştırması. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, M. (2007). Şiddete Başvuran Ve Başvurmayan Ergenlerin Yalnızlık Düzeyleri ve Akran Baskısı Düzeyleri Açısından İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E., & Karaca, F. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18(2).
- Yılmazel, G. (2013). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinde Algılanan Sosyal Destek ve Sağlıkla İlişkili Davranışlar, *New Symposium Journal*, 51(3):151-157.

Yiğit, R.,& Yılmaz, H. (2011). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyleri ile Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 31, 335-347.

EKLER

EK I: ÖLÇEK FORMU

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak yapılması planlanan bu araştırmanın amacı, 12. sınıf lise öğrencilerinin akran desteği düzeylerinin belirlenmesi ve farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Katılımınızdan dolayı teşekkür ederim.

Doç. Dr. Metin BAYRAM
Akademik Danışman

Fatih Hikmet SEVİM
Yüksek Lisans Öğrencisi

Bölüm I: Öğrencilerin Demografik Özellikleri

1 Cinsiyet

() Erkek () Kadın

2 Aile yapısı

() Çekirdek aile () Geniş aile () Parçalanmış aile

3 Aile gelir düzeyi

() 1000 TL ve altı () 1001 – 2500 TL () 2501 – 4000 TL () 4001 TL ve üzeri

4 Spor yapma durumu (Cevabınız evet ise 5, 6, 7 ve 8. soruları cevaplayınız)

() Evet () Hayır

5 Yaptığınız spor türü nedir?

() Takım sporu () Bireysel spor () Hem takım hem bireysel

6 Kaç yıldır spor yapıyorsunuz?

() 1 yıl ve altı () 2-4 yıl () 5 yıl ve üzeri

7 Spor yapma amacınız nedir?

() Güzel bir vücuda sahip olmak () Sağlıklı olmak () Maddi kazanç sağlamak
() Ailemin isteği () Sosyal aktivite olarak

8 Haftalık spor yapma süreniz ne kadardır?

() 2 saat ve altı () 3-5 saat () 6 saat ve üzeri

Bölüm II: Akran Desteği Ölçeği

		Katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1	Sınıftaki bir arkadaşımız zor durumda kaldığında, diğerleri ona yardım eder.				
2	Sınıf arkadaşları olarak birbirimizin sağlığı ile yakından ilgileniriz.				
3	Sınıfımızdaki bir arkadaşımız hastalandığı zaman diğerleri tıbbi yardım aşamasında ona eşlik eder				
4	Sınıfımızdaki bir arkadaşımız yalnızlık hissettiği zaman ya da konuşmak istediğinde diğerleri onunla onlarla arkadaşlık etmekte istekli davranır				
5	Sınıftaki arkadaşlarımız arasında anlaşmazlık olduğunda diğerler bu durumun düzeltilmesine yardım eder				
6	Sınıf arkadaşları olarak birbirimizin farklı düşüncelerine saygı duyarız				
7	Özel durumlarımızda iyiliğimiz için birbirimize önerilerde buluruz				
8	Sınıf arkadaşımızla ödevlerimiz konusunda birbirimizle tartışmalar yaparız				
9	Akademik performansı iyi olan arkadaşlarımız bu konuda ihtiyacı olan arkadaşlarımıza yardım etmede istekli davranır				
10	Sınıfımızda bir arkadaşımız ödevleriyle ilgili bir zorlukla karşılaştığında diğerleri ona çözümler önerir				
11	Sınıf arkadaşları olarak birbirimizin sorunlarını ve problemlerini dinleriz				
12	Sınıf arkadaşları olarak birbirimize güvenir ve yalan söylemeyiz				
13	Sınıf arkadaşları olarak birbirimizin ihtiyaçlarıyla ilgileniriz				
14	Sınıftaki herkes mutlaka konuşabileceği birini bulur				
15	Sınıf arkadaşları olarak aramızda derin bir arkadaşlık ilişkisi vardır				
16	Sınıf arkadaşları olarak birbirimizi cesaretlendiririz				
17	Sınıf arkadaşları olarak birbirimizle notlarımızı ve kaynaklarımızı paylaşıyoruz				

EK II: MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA İZİN BELGESİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 17/01/2019-E.605

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648235-605.01-E.1014620
Konu : Uygulama İzni ve Anket Çalışması

15.01.2019

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) 07/01/2019 tarihli ve 1900005245 sayılı yazınız.
b) 08/01/2019 tarihli ve 302 sayılı yazınız.

İlgi yazılar gereği, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Fatih PALA'nın, Oltu İlçesine bağlı Karabekir Ortaokulu, 7.Sınıf öğrencilerine; "Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Öyküleme Destekli Grup Çalışmasının Akademik Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi" konulu uygulama yapma talebi ile Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Hareket ve Antrenman Bilim Dalı Tezli Yüksel Lisans Öğrencisi Fatih Hikmet SEVİM'in; "Lise Öğrencilerinin Akran Desteği Düzeylerinin Belirlenmesi" adlı çalışmalarının kabulüne ilişkin, 15/01/2019 tarihli ve 948557 sayılı Valilik Oluru yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Yaşar YILDIRIM
İl Millî Eğitim Müdür V.

EKLER:

- 1-İlgi (a) (6 sayfa)
2-İlgi (b) (7 sayfa)

Dağıtım:

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rektörlüğüne
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

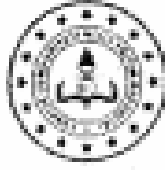
Atatürk Üniversitesi Rektörlüğüne
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

16 01 19
Aras Emin DERVİŞOĞLU
Memur

Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM
Elektronik Ad: <http://erzurum.meb.gov.tr>
e-posta: arce25@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: AR-GE Birimi
Tel: (0 442) 234 4800-179
Faks: (0 442) 235 1032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır. <https://evsodoc.meb.gov.tr/adresimuzu> 9537-1946-3eee-98b0-443f koda ile teyit edilebilir.

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648135-605.01-E.948557
Konu : Uygulama İzni ve Anket Çalışması

13/01/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a)Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün 07/01/2019 tarihli ve 1500005245 sayılı yazısı.
b)Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rektörlüğünün 08/01/2019 tarihli ve 302 sayılı yazısı.

İlgi yazılar gereği, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilimler Eğitimi Bilim Dalı Doç. Dr. Öğrencisi Fatih PALA'nın, Oluşumuna bağlı Kambekir Ortaokulu, T.Sınıf öğrencilerine; "Sosyal Bilimler Dersinde Dijital Okulda Destekli Grup Çalışmasını Akademik Başarı, Tutum ve Kaliteye Etkisi" konulu uygulama yapma talebi ile Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Hareket ve Antrenman Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Fatih Hikmet SEVİM'in; "Lise Öğrencilerinin Akademi Strateji Derslerinin Belirlenmesi" konulu anket çalışmaları için ek listede isimleri belirtilen okullarda uygulama yapma talebinde bulunmuşlardır.

İlgi yazı ve ekleri, Bakanlığımızın 12/09/2017 tarihli ve 13610717 (2017/25) sayılı genelgesi çerçevesinde Komisyonumuzca incelenmiş olup, "Araştırmaların, Eğitim Öğretim Faaliyetlerinin Akademiye Etkisi" konulu kararlarında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak, ek listede isimleri belirtilen okullarda uygulama yapılması, yapılan anket çalışmalarının sonuçlarının birer örneğinin Müdürlüğümüze, Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü(AR-GE Birimi)'ne gönderilmesi ve çalışmaların bir eğitim öğretim yılına kapsayacak şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınıza da uygun görülmüşü takdirde; Ofislerinize arz ederim.

Mehmet Yaşar YILDIRIM
İl Millî Eğitim Müdür V.

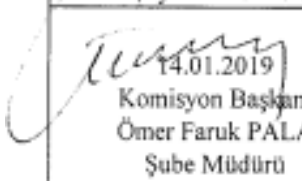
OLUR
13/01/2019
Yıldız BÜYÜKER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgili Yazılar (2 adet dosya)

Yazışma Cihazı, Valilik Binası Kat:4 Yazışma Cihazı ERZURUM
Elektronik Adı: <http://ocokurum.meb.gov.tr>
e-posta: ayg25@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için AR-GE Birimi
Tel: (0 442) 234 4808-079
Faks: (0 442) 235 1832

Bu belge güvenli elektronik imza ile doğrulanmıştır. <http://ocokurum.meb.gov.tr> adresinden 6700-6000-3000-0401-0000 kodu ile teyit edilebilir.

FORM:2	
T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU	
ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Fatih Hikmet SEVİM
Kurumu / Üniversitesi	AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
Araştırma yapılacak iller	Erzurum
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi.	Ekli Listedeki Okullar
Araştırmanın konusu	Lise Öğrencilerinin Akran Desteği Düzeylerinin Belirlenmesi
Üniversite / Kurum onayı	Kurum Onayı İle
Araştırma / Proje /ödev / Tez önerisi	Tez Önerisi
Veri toplama araçları	Anket
Görüş İstenilecek Birim / Birimler.	
Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 2017/25 nolu genelge doğrultusunda araştırmanın kabulüne karar verildi.	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile Kabulüne
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı	
KOMİSYON	
 14.01.2019 Komisyon Başkanı Ömer Faruk PALA Şube Müdürü	 Üye Tunç AĞAVER
	 Üye Mesut KAS

Ar-Ge Erzurum

Kimden: fatih hikmet sevim [fhsevim@gmail.com]
Gönderme Tarihi: Pazartesi 14 Ocak 2019 11:25
Kime: arge25@meb.gov.tr; argeerzurum@gmail.com

Erzurum Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı aşağıda belirtilen Okullarda tez çalışmam olan Akran Desteğinin farklı değişkenler açısından incelenmesi için belirtilen Okullarda gerekli izinin verilmesi için Gereğini bilgilerinize arz ederim.

- 1-Kazım Karabekir Mesleki ve Teknik A.L.
- 2-Rıfık Salim Burkaç Mesleki ve Teknik AL
- 3-Dedeman Mesleki ve Teknik AL
- 4-3Temmuz AİHL
- 5-Nafizbey Mesleki ve Teknik AL
- 6-Ziya Gökalp AL
- 7-Palandöken Kız AİHL
- 8-Yıldızkent İMKB AL
- 9-Yıldızkent Hüseyin Ayni Ulaş AL
- 10-Mehmet Akif Ersoy AL
- 11-Türk Telekom Nurettin Topçu Sosyal Bilimler L.
- 12-Nevzat Karabağ AL
- 13-İbrahim Hakkı Fen Lisesi

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Fatih Hikmet SEVİM
Doğum Yeri ve Tarihi	Erzurum - 10/03/1987
Eğitim Durumu	
Lisans	Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Spor Yöneticiliği Bölümü
Yüksek Lisans	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Yabancı Dil Bilgisi	İngilizce
Diğer	
İş Deneyimi	Erzurum Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü – Güreş Antrenörü (2004-2005)
	Erzurum Kazım Karabekir Belediyesi- Güreş Antrenörü (2005-2008)
	Erzurum Halk Eğitim Merkezi- Usta Öğretici (Güreş) (2008-2010)
	Güreş Federasyonu – Yıldızlar Milli Takım Antrenörü (2017- 2018)
	Emniyet Genel Müdürlüğü – Polis Memuru (2011 -)
Sertifika/Belgeler/Üyelikler	3. Kademe Güreş Antrenörlük Belgesi
	1. Kademe Badminton Antrenörlük Belgesi
	Milli Güreş Hakemliği Sertifikası
	Erzurum Şampiyon Güreşçiler Derneği (Onursal Başkan)
	Dünya Gençlik ve Spor Konfederasyonu Erzurum İl Temsilcisi
Sportif Dereceler	Milli Sporcu (Güreş)
	Türkiye İkinciliği (Güreş)
İletişim	
E-Posta Adresi	fhsevim@gmail.com